

Miejski Ośrodek Pomocy
Społecznej w Elku

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elku
za rok 2023**

ELK, SIERPIEŃ 2024

WYJAŚNIENIA SKRÓTÓW I ZWROTÓW UŻYTYCH W SPRAWOZDANIU

- CIS** – centrum integracji społecznej
DPS – dom pomocy społecznej
ECRS STAJNIA, STAJNIA – Ełckie Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
FEAD – Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym
FP – Fundusz Pracy
KIS – klub integracji społecznej
KOMR – Krajowy Ośrodek Mieszkalno-Rehabilitacyjny
MKIS – młodzieżowy klub integracji społecznej
MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
MOPS, Ośrodek – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku
MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
MZK – Miejski Zakład Komunikacji
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
NGO – organizacje pozarządowe
NK – procedura „Niebieskie Karty”
NK-A – procedura „Niebieskie Karty” część A - wszczyna procedurę
NK-C – procedura „Niebieskie Karty” część C, wypełniana jest z osobą wobec, której zachodzi podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie
NK-D – procedura „Niebieskie Karty” część D, wypełniana jest z osobą wobec, której zachodzi podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie
OHP – Ochotniczy Hufiec Pracy
OTU – Ośrodek Terapii Uzależnień
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku
POKL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki
POMOST – oprogramowanie do obsługi sprawozdań ośrodka pomocy społecznej
PTU – Poradnia Terapii Uzależnień w Ełku
PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Ełku
RPO – Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
SKO – Samorządowe Kolegium Odwoławcze
SM – osoby chore na stwardnienie rozsiane
ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy Lawendowy Zakątek
UE – Unia Europejska
Ustawa lub u.p.s – ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
ZFŚS, FŚS – zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
ZI – Zespół Interdyscyplinarny
ZOL – zakład opiekuńczo-leczniczy
ZPO – zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy
ZPCH – zakład pracy chronionej
↑↓-oznacza odpowiednio wzrost/spadek w stosunku do 2022 r.

Spis treści

I. Wprowadzenie	3
II. Informacje ogólne.....	4
III. Informacja o osobach i rodzinach korzystających z pomocy i wsparcia.....	5
IV. Realizacja zadań w zakresie pomocy społecznej	10
4.1 Świadczenia pieniężne i niepieniężne	10
4.2. Praca socjalna	11
4.3. Kontrakty socjalne.....	12
4.4. Projekty socjalne	13
4.5. Programy pomocy żywnościowej	15
4.6. Wspieranie osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnością	16
4.7. Wspieranie osób bezrobotnych oraz innych niepozostających w zatrudnieniu.....	22
4.8. Wspieranie osób w kryzysie bezdomności.....	24
4.9. Wspieranie osób zwalnianych z zakładów karnych	25
V. Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny.....	27
VI. Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	30
VII. Działalność Klubu Seniora „Senior+”	33
VII. Działalność Ełckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA.....	37
VIII. Pozostałe działania	39
8.1. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miasta Ełku	39
8.2. Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.....	40
8.3. Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego	40
8.4. Pomoc obywatelom Ukrainy	41
IX. Działalność bieżąca.....	42
9.1. Zasoby kadrowe	42
9.2. Decyzje administracyjne	43
9.3. Wykonanie budżetu.....	43
X. Współpraca z organizacjami i innymi podmiotami	55
XI. Realizacja projektów i programów	57
XII. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2024	60

I. Wprowadzenie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej stanowi element systemu polityki społecznej miasta Ełku.

Misją Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku jest profesjonalna, przyjazna i skuteczna pomoc mieszkańcom Ełku.

Ośrodek poza zadaniami wynikającym z ustawy o pomocy społecznej, realizuje również zadania związane z kompleksowym wsparciem rodziny, pomocą materialną o charakterze socjalnym, poradnictwem specjalistycznym, opieką nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi oraz przeciwdziałania przemocy.

Niniejsze sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2023 r. oraz potrzeby w obszarze pomocy społecznej opracowano zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2023 roku.

Ośrodek wykazywał się zaangażowaniem i otwartością, podejmował nowe wyzwania i angażował się w nowatorskie zadania inicjując nowe rozwiązania. Realizacja misji była możliwa zarówno dzięki aktywnej polityce miasta, jak i szerokiej współpracy z podmiotami zewnętrznymi, dzięki którym system wsparcia mieszkańców miasta jest możliwy.

Ośrodek wspierając osoby i rodziny w trudnych sytuacjach życiowych z jednej strony dąży do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego, z drugiej strony zgodnie z zasadą pomocniczości współdziała, ukierunkowuje na wykorzystanie własnych zasobów, potencjału i możliwości.

Podejmowano działania w zakresie doskonalenia zawodowego oraz rozwoju kadry Ośrodka w szczególności pracowników socjalnych i asystentów rodziny odpowiedzialnych za bezpośrednią pracę z osobami i rodzinami wymagającymi pomocy i wsparcia. Działania Ośrodka niezmiennie skierowane były na wspomaganie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu, usamodzielnianie rodziny oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Udzielana pomoc społeczna wynikająca z rozeznaczonych potrzeb polegała na m.in.: przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń, prowadzeniu pracy socjalnej, rozwijaniu i prowadzeniu niezbędnej infrastruktury socjalnej oraz realizacji innowacyjnych form pomocy społecznej.

Niniejsze sprawozdanie, ze względu na suplementarny charakter wynikający ze spełnienia obowiązków sprawozdawczych, stanowi przekrój informacji o zrealizowanych zadaniach w zakresie pomocy społecznej, wspierania rodziny oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także działalności jednostek prowadzonych przez Ośrodek, w tym Klubu Seniora SENIOR+, Ełckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ełku.

Dokument przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2024.

II. Informacje ogólne

Głównym zadaniem pomocy społecznej jest pomoc osobom i rodzinom w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, jakich nie mogą one same pokonać przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości.

Do podstawowych zadań pomocy społecznej należą: wspieranie rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i uniemożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań mających na celu usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem.

Ramy zadaniowe pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do ww. ustawy, wśród których wyróżnia się: rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej.

Świadczenia (zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej) mają za zadanie wsparcie osób w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych. Pomoc społeczna zmierza do uruchomienia zasobów osób wspieranych zwiększając ich aktywność poprzez wypracowanie u nich poczucia odpowiedzialności i samodzielnego zmiernienia się z trudną sytuacją życiową.

Szacuje się, że ok. 6,80% mieszkańców Ełku w skali roku obejmowanych jest pomocą społeczną, w tym z powodu ubóstwa powiązanego z innymi trudnościami życiowymi. Beneficjentami pomocy społecznej świadczonej przez MOPS w Ełku w 2023 r. było 4099 osób.

W roku sprawozdawczym obejmującym okres styczeń - grudzień 2023 roku –2320 rodzin otrzymało wsparcie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej tj. 4099 (↓) osób w tych rodzinach, zaś 1501 osób otrzymało decyzje przyznające pomoc w różnej formie.(tj. 2372 osoby w gospodarstwach domowych).

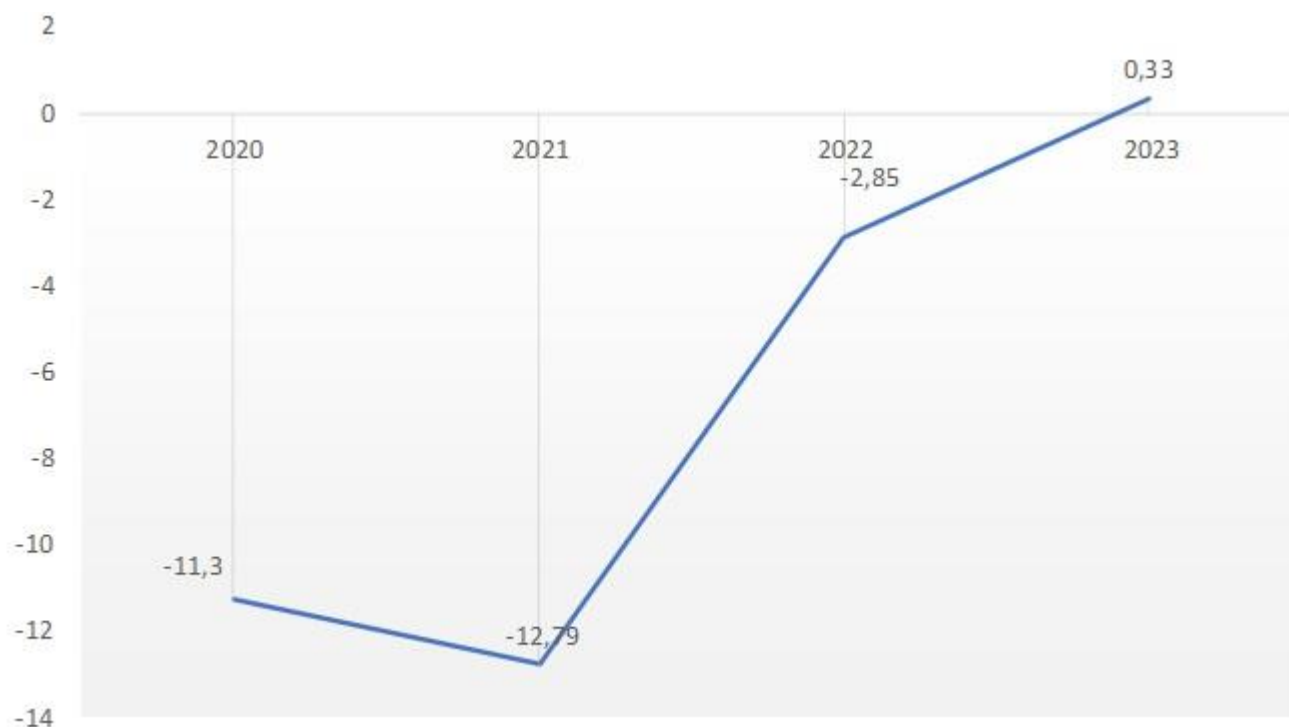
W roku 2023 zaobserwowano wzrost liczby świadczeniobiorców otrzymujących świadczenia z pomocy społecznej (decyzje) zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej, co potwierdza analiza danych Ośrodka w zakresie liczby osób objętych pomocą społeczną w 2023 roku (raport POMOST 2023 r.).

Liczbę osób i rodzin, którym decyzją przyznano świadczenia społeczne w latach 2020-2023 ilustruje Wykres Nr 1 i Tabela Nr 1.

Tabela Nr 1. Liczba osób i rodzin, którym decyzją przyznano świadczenia społeczne w latach 2020 -2023 - % do roku poprzedzającego.

Rok	Liczba osób którym decyzją przyznano świadczenie	% do roku poprzedzaj ącego	Liczba osób w tych gospodarstwach	% do roku poprzedzającego
2020	1766	-11,30	2589	-12,56
2021	1540	-12,79	2239	-13,52
2022	1496	-2,85	2088	-6,74
2023	1501	+0,33	2372	+13,60

Wykres Nr 1. Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia społeczne w latach 2020-2023.

Powyższy wykres wskazuje na wzrost w roku 2023 w stosunku do roku 2022 o 0,33%.

III. Informacja o osobach i rodzinach korzystających z pomocy i wsparcia

Podstawowym czynnikiem skłaniającym osoby i rodziny do ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej w 2023 r. było ubóstwo rozumiane jako niedysponowanie wystarczającymi środkami ekonomicznymi pozwalającymi zapewnić podstawowe potrzeby egzystencjalne klienta/rodziny. Głównymi przyczynami warunkującymi to negatywne zjawisko było m.in. długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność oraz długotrwałe pozostawanie w bezrobociu. Problem długotrwałego bezrobocia dotyczy osoby o niskim poziomie wykształcenia i kwalifikacjach zawodowych, najczęściej nieadekwatnych do potrzeb rynku pracy. Najbardziej narażone na wykluczenie społeczne są osoby uzależnione, osoby bezdomne, jak i samotni rodzice, osoby w wieku przedemerytalnym.

Trudne i złożone problemy społeczne rodzin dotkniętych bezrobociem, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, rozpadem więzi rodzinnych, egzystencjalnymi problemami osób samotnych, starszych, niepełnosprawnych, niskim standardem życia rodzin, uzależnieniami i przemocą stanowią duże wyzwania w obszarze polityki społecznej na poziomie lokalnym, ponieważ osoby potrzebujące poszukują wsparcia przede wszystkim w swoim środowisku lokalnym.

Wśród gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną nadal najliczniejszą grupę tworzyły gospodarstwa jednoosobowe – 64,43 % ogółu.

Drugą grupę pod względem liczebności stanowiły rodziny emerytów i rencistów (tj. 27,67 % ogółu gospodarstw domowych).

Zaobserwowano spadek wśród gospodarstw z dziećmi. Różnica w stosunku do roku 2022 wynosi 69 rodzin. Typy gospodarstw domowych objętych pomocą obrazuje Tabela Nr 2.

Tabela Nr 2. RODZINY OGÓŁEM -typ gospodarstwa domowego objętego pomocą w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH
RODZINY OGÓŁEM w tym:		2320	4099
	o liczbie osób 1	1495	1495
	2	352	704
	3	193	579
	4	160	640
	5	68	340
	6 i więcej	52	341

W 2023 roku ogółem 2320 rodzin skorzystało z pomocy. Największy wzrost w stosunku do roku 2022 odnotowuje się w gospodarstwach czteroosobowych, tj. o 23 % liczby gospodarstw domowych (rodzin), w przeliczeniu na liczbę osób w tych rodzinach to jest wzrost o 23 osoby względem roku ubiegłego.

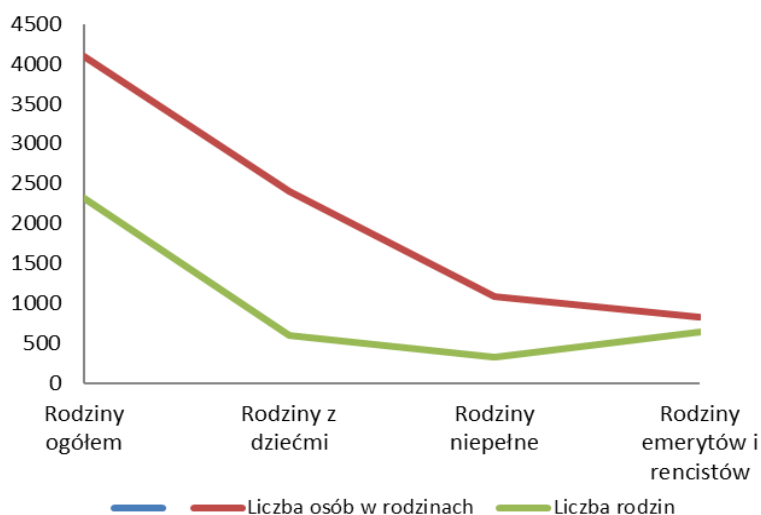
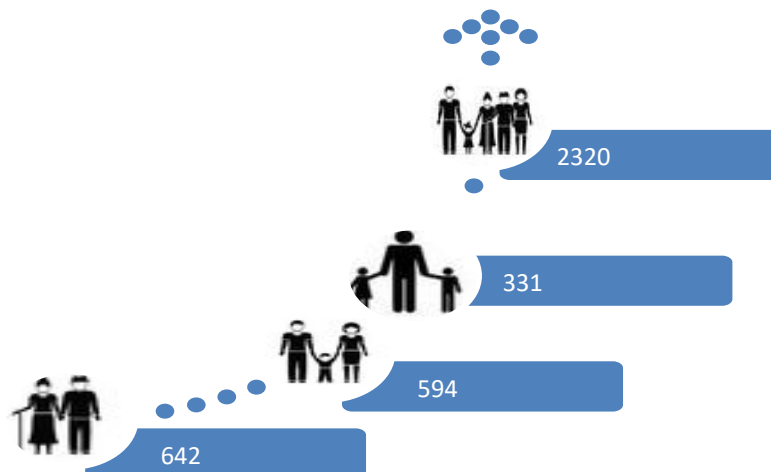
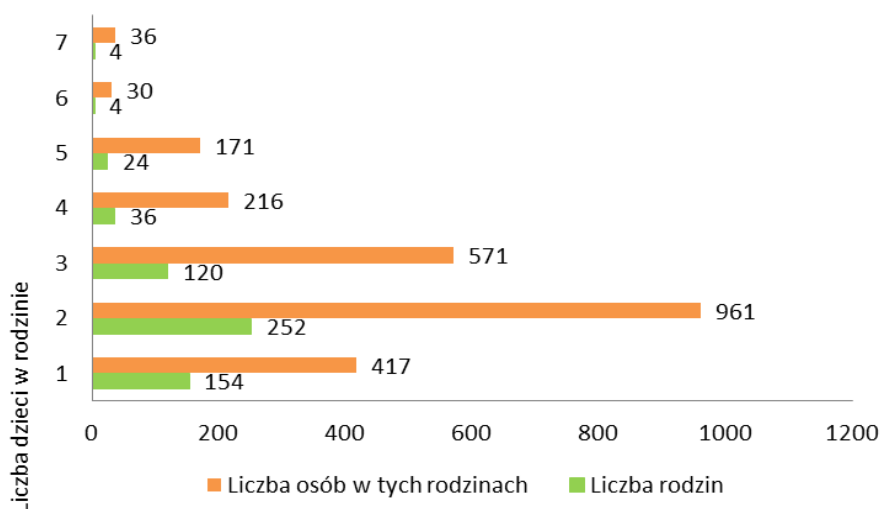
Wykres Nr 2. Typ gospodarstwa domowego objętego pomocą: rodziny ogółem w 2023 r.**Wykres Nr 3. RODZINY OGÓŁEM -typ gospodarstwa domowego objętego pomocą w 2023 r.**

Tabela Nr 3. RODZINY Z DZIEĆMI -typ gospodarstwa domowego objętego pomocą w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH
Rodziny z dziećmi ogółem:		594	2402
	o liczbie dzieci 1	154	417
	2	252	961
	3	120	571
	4	36	216
	5	24	171
	6	4	30
	7 i więcej	4	36

Analogicznie w 2022 roku 663 rodziny z dziećmi skorzystały z pomocy, czyli o 69 rodzin więcej niż w roku 2023. W przeliczeniu na jednego członka rodziny jest to różnica 350 osób. Porównując gospodarstwa domowe objęte pomocą w stosunku do roku 2023 zaobserwować można spadek liczby rodzin z czworgiem i sześciorgiem dzieci.

Wykres Nr 4. RODZINY Z DZIEĆMI -typ gospodarstwa domowego objętego pomocą w 2023 r.**Tabela Nr 4. RODZINY NIEPEŁNE -typ gospodarstwa domowego objętego pomocą w 2023 r.**

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM w tym:		331	1088
	o liczbie dzieci 1	111	241
	2	116	327
	3	68	318
	4 i więcej	36	202

Analogicznie w 2022 roku 346 rodzin niepełnych skorzystało z pomocy. W przeliczeniu na jednego członka rodziny jest to różnica 114 osób.

Wśród rodzin niepełnych widoczny jest wzrost gospodarstw domowych objętych pomocą z liczbą dzieci 2 oraz 4 i więcej w stosunku do 2022 roku.

Wykres Nr 5. RODZINY NIEPEŁNE -typ gospodarstwa domowego objętego pomocą w 2023 r.

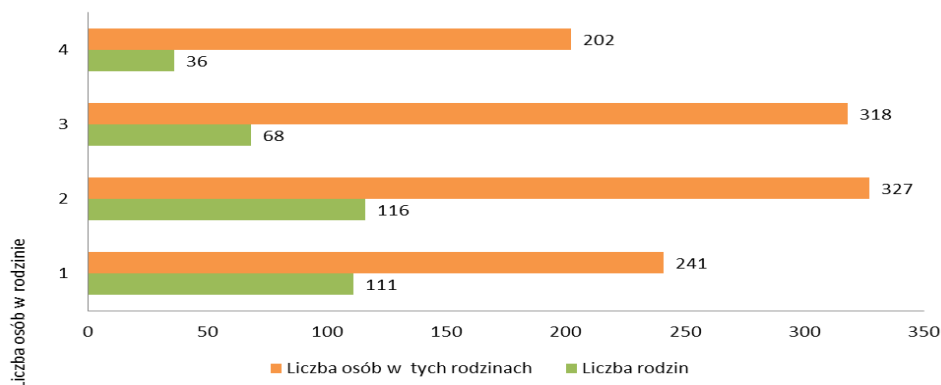
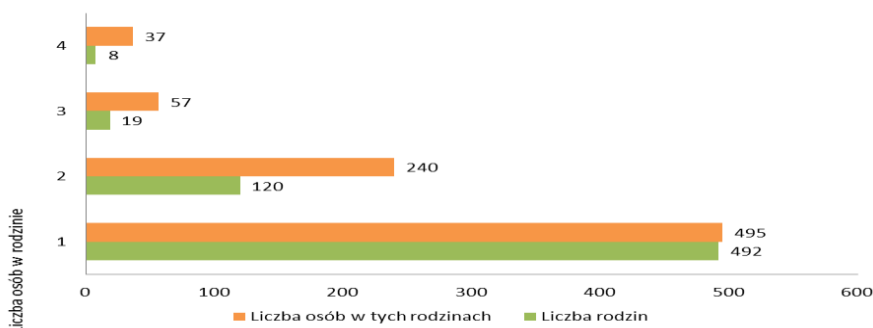

Tabela Nr 5. RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW -typ gospodarstwa domowego objętego pomocą w 2023 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH
Rodziny Emerytów i Rencistów w tym:		642	829
	o liczbie osób 1	492	495
	2	120	240
	3	19	57
	4 i więcej	8	37

Porównując liczbę rodzin emerytów i rencistów, które były objęte pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku w roku 2022 wyniosło 671, co w stosunku do roku 2023 stanowi spadek o 29 rodzin. W przeliczeniu na jednego członka rodziny jest to różnica 54 osób. Zauważalny jest spadek liczby rodzin, które wymagają objęcia ich pomocą w stosunku do 2022 r.

Wykres Nr 6. Typ gospodarstwa domowego objętego pomocą: rodziny emerytów i rencistów w 2023 r.

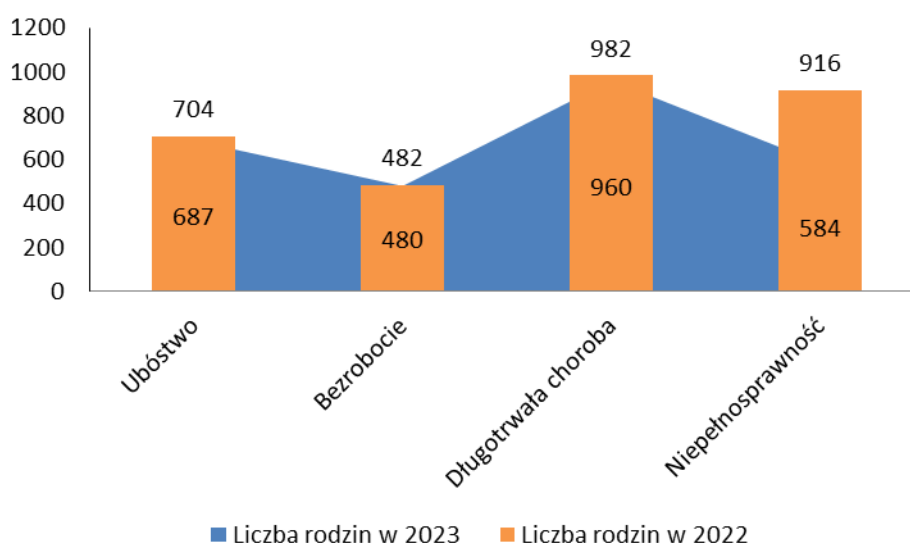
Ubóstwo, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie to najczęstsze trudności występujące w gospodarstwach domowych, powodujące konieczność ubiegania się o wsparcie. Należy podkreślić, że zgodnie z ustawą o pomocy społecznej wystąpienie samego ubóstwa nie

warunkuje przyznania pomocy społecznej. Dodatkowo musi wystąpić inny – uzupełniający czynnik umożliwiający udzielenie pomocy społecznej.

Tabela Nr 6. Problemy społeczne występujące w środowiskach objętych pomocą w 2023 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	% liczby rodzin w stosunku do 2022 r.* (*- spadek, + wzrost)
Ubóstwo	687	1275	-2,41
Bezrobocie	480	1044	-0,41
Długotrwała choroba	960	1579	-2,24
Niepelnosprawność	516	811	-11,64
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w tym:	106	356	+20,45
Rodziny niepełne	70	182	+12,90
Rodziny wielodzietne	33	177	+10
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	108	520	+25
	82	434	+28
Alkoholizm	181	220	+54
Bezdomność	68	68	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	42	52	+23
Narkomania	24	30	-11,11
Przemoc domowa	4	12	-33,33
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Sieroctwo	0	0	0
Zdarzenia losowe	0	0	0

Wykres Nr 7. Najczęstsze problemy społeczne występujące w środowiskach objętych pomocą w latach 2022 -2023.

IV. Realizacja zadań w zakresie pomocy społecznej

4.1 Świadczenia pieniężne i niepieniężne

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawano na bieżące potrzeby osób i rodzin mające na celu zapewnienie podstawowych, niezbędnych potrzeb zapewniających życie w godnych warunkach. Wsparcie w prowadzonej pracy socjalnej miało na celu usamodzielnienie klientów. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane były w szczególności w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Realizowaną pomoc w ramach zleconych gminie i zadań własnych ilustruje Tabela Nr 7.

Tabela Nr 7. Formy realizowanej pomocy społecznej w 2023 r.

Formy pomocy		Liczba osób	% wzrostu/spadku w stosunku do 2022 r.
ZADANIA ZLECONE			
1.	Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w miejscu zamieszkania	42	-8,70
2.	Orzekanie o przyznaniu uprawnień do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	108	+9,09
3.	Usługi w ośrodku wsparcia (środowiskowy dom samopomocy - forma wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie).	105	+2,94
4.	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tyt. sprawowania opieki, przyznane przez sąd	2	0
ZADANIA WŁASNE			
1.	Zasiłki stałe	224	+5,16
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób uprawnionych	310	-8,28
3.	Zasiłki celowe	819	-2,5
	w tym zasiłki specjalne	229	+10,1
4.	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0
5.	Zasiłki okresowe	389	-3,47
6.	Usługi opiekuńcze	122	-0,81
7.	Pochówki	4	+300
8.	Pomoc usługowa w formie posiłków w tym:	445	-8,62
8.1	Obiady szkolne	386	+14,88
8.2	Posiłki	56	-1,75
9.	Udzielenie schronienia przez noclegownie lub schroniska dla osób bezdomnych	55	-6,78
10.	Wnioskowanie w przyjęciu dziecka do środowiskowego domu samopomocy	34	0
12.	Skierowanie do domów pomocy społecznej	22	0
13.	Ponoszenie opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej	142	+13,60

W stosunku do roku 2023 wśród zadań zleconych z pomocy społecznej odnotowano największy spadek w przypadku świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W kategorii zadań własnych w stosunku do roku 2022 w większości zadań wykazano spadek.

Jednocześnie należy stwierdzić, że osoby chore, starsze z niemożnością samodzielnego zaspokajania własnych potrzeb oraz dużymi deficytami w samo pielęgnacji, niekwalifikujące się do leczenia szpitalnego, jednak wymagające wsparcia i całodobowej specjalistycznej opieki kierowano do domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym.

W 2023 roku wydano 22 decyzje kierujące osoby do domów pomocy społecznej (z tego 15 dotyczyło mężczyzn), w tym 7 z postanowienia sądu.

W 2023 roku w domach pomocy społecznej umieszczono 21 osób.

W roku sprawozdawczym 1 kobiecie oraz 2 dzieci skompletowano dokumenty i przekazano do PCPR w celu wydania decyzji o skierowaniu i ustalenie odpłatności za ich pobyt w Domu Samotnej Matki im. bł. Marianny Biernackiej Caritas Diecezji Ełckiej.

4.2. Praca socjalna

Świadczenie w postaci pracy socjalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Realizacja celów pomocy społecznej odbywa się przede wszystkim przez świadczenie pracy socjalnej oraz wspieranie klientów świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi. Działania pracowników pomocy społecznej służą przede wszystkim wzmocnieniu osób wspieranych, odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz organizowaniu warunków sprzyjających temu celowi. Pracownik socjalny podejmując współpracę z rodziną, diagnozuje sytuację oraz określa plan pomocy na jej rzecz.

Podejmowane działania są zróżnicowane i dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby i rodziny. Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Cel realizowany jest przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Praca socjalna jest procesem, który ma na celu wywołanie pożądanych zmian, modyfikację sposobu funkcjonowania osoby, jej otoczenia, wzmacnianie potencjału osób, rodzin do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej i wsparcie w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami oraz ze społecznością lokalną. Świadczenie to jest wykonywane bez względu na posiadany dochód osoby i rodziny, z uwzględnieniem prawa jednostki do samostanowienia i poszanowania jej godności.

W ramach struktury organizacyjnej MOPS funkcjonuje zespół realizujący zadania w zakresie pracy socjalnej oraz w zakresie usług pomocy społecznej. W skład zespołu wchodzi 30 pracowników socjalnych.

Zapotrzebowanie na pracę socjalną w kolejnych latach ilustruje Wykres Nr 8 i Tabela Nr 8.

Wykres Nr 8. Zapotrzebowanie na pracę socjalną w latach 2020-2023.

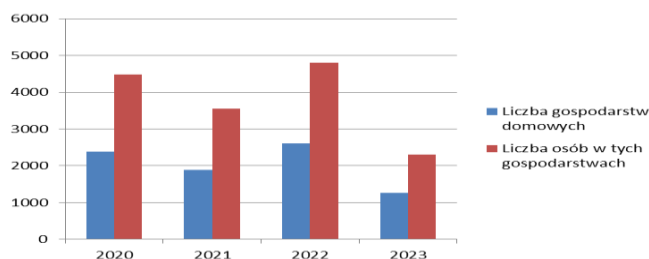

Tabela Nr 8. Zapotrzebowanie na pracę socjalną w latach 2020-2023.

Rok	Liczba gospodarstw domowych	% do roku poprzedzającego	Liczba osób w tych gospodarstwach	% do roku poprzedzającego
2020	2386	-20,76	4483	-19,44
2021	1888	-20,87	3559	-20,61
2022	2610	+38,24	4805	+35,00
2023	1269	-51,37	2296	-52,22

Powyższe dane Ośrodka wskazują, że potrzeba wsparcia w formie pracy socjalnej w roku 2023 spadła o 51,37 % w stosunku do roku 2022 r. W okresie 2020-2021 zauważalna była tendencja malejąca w zakresie realizacji pracy socjalnej. Rok 2022 wyróżniał się znacznie większą potrzebą wsparcia w postaci pracy socjalnej. Po czym w roku 2023 nastąpił największy spadek udzielonej pomocy w ww. formie, który był spowodowany zakończeniem stanu epidemii COVID – 19 oraz zmniejszeniem liczby obywateli Ukrainy wymagających wsparcia.

Szereg działań podejmowanych przez pracowników MOPS w Ełku wiązał się realizacją programów m.in. Wspieraj Seniora oraz szeroko pojętą współpracą w ramach zawiązanej Ełckiej Koalicji Współpracy na rzecz osób starszych, koordynowanej przez Ośrodek w ramach której w porozumieniu z wolontariuszami (grupa nieformalna Seniorzy-Seniorom) pracownicy udzielali pomocy zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami, m.in. pomoc w zakupach i dostarczaniu do miejsca zamieszkania, spędzanie wspólnie czasu wolnego, towarzyszenie przy wizytach lekarskich.

Ponadto pracownicy świadczyli pracę socjalną na rzecz obywateli Ukrainy, którzy przebywali na terenie Ełku w związku z konfliktem zbrojnym na terenie ich kraju.

4.3. Kontrakty socjalne

Jednym z narzędzi stosowanych w pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. Kontrakt socjalny to umowa zawarta pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą/rodziną określająca zasady współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Celem kontraktu jest ustalenie najbardziej skutecznej drogi wyjścia rodziny z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła, poprzez określenie zobowiązań i uprawnień stron. Zawarcie kontraktu socjalnego wymaga od klienta aktywnego uczestnictwa w rozwiązywaniu i poprawie własnej trudnej sytuacji życiowej, daje możliwość oceniania efektów pracy, skuteczności podejmowanych działań i korygowania określonych celów.

W 2023 r. pracownicy socjalni MOPS zrealizowali łącznie 150 kontraktów, w tym zawartych przed 2023 r. i kontynuowanych w 2023 r. 63 kontraktów, natomiast w 2023 r. zawarto 87 kontraktów. Skuteczność realizacji kontraktu socjalnego w dużej mierze uzależniona jest od zachowań i postawy osób oczekujących pomocy. Odbiorcy pomocy społecznej charakteryzują się brakiem motywacji do zmiany swojej sytuacji, nie wykazują też chęci do podejmowania zobowiązań, co powoduje, że nie wywiązują się z założonych postanowień.

W 2023 r. udało się 65 kontraktów zakończyć sukcesem, kiedy osoba wspierana przez MOPS, przy wsparciu pracownika socjalnego, wypełniła zobowiązania w nim zawarte.

W 18 przypadkach kontrakty zostały zerwane z winy klientów. Odmówili oni realizacji zawartych w kontrakcie zobowiązań, m. in. przerwali leczenie odwykowe lub odmówili podjęcia pracy. Pomimo zerwania kontraktów socjalnych 3 klientów i ich rodziny nadal korzystają ze świadczeń pomocy

społecznej, natomiast 15 klientów i ich rodziny po zerwaniu kontraktu, nie korzysta już ze świadczeń pomocy społecznej.

W 2023 roku z powodu zmiany sytuacji materialnej lub życiowej klienta rozwiązano 18 kontraktów. Najczęstszymi powodami był m. in. brak możliwości podjęcia pracy z powodu urodzenia dziecka, choroba lub wyjazd z Ełku. W 1 przypadku klient i rodzina nadal korzystają ze świadczeń pomocy społecznej, w 17 przypadkach osoby te nie korzystają już ze świadczeń pomocy społecznej. Stopień realizacji kontraktów socjalnych przedstawia poniższa Tabela Nr 9.

Tabela Nr 9. Realizacja kontraktów socjalnych w 2023 r.

Liczba kontraktów ogółem w tym:		150
	Kontrakty zawarte przed 2021 rokiem i kontynuowane w roku 2022	63
	Kontrakty zawarte w 2022 r.	87
Liczba kontraktów zakończonych sukcesem-klient MOPS, przy wsparciu pracownika socjalnego, wypełnił zobowiązania zawarte w kontrakcie		65
Liczba kontraktów zerwanych z winy klienta – z powodu odmowy realizacji zawartych w kontrakcie zobowiązań klienta, np. przerwanie leczenia odwykowego, odmowa podjęcia pracy, w tym:		18
	klient(rodzina) nadal korzysta ze świadczeń pomocy społecznej	3
	klient(rodzina) nie korzysta ze świadczeń pomocy społecznej	15
Liczba kontraktów rozwiązanych z powodu zmiany sytuacji materialnej lub życiowej klienta np. brak możliwości podjęcia pracy z powodu urodzenia dziecka, choroby, wyjazdu z Ełku, w tym:		18
	Klient (rodzina) nadal korzysta ze świadczeń pomocy społecznej	1
	Klient (rodzina) nie korzysta ze świadczeń pomocy społecznej	17
Planowana liczba kontraktów kontynuowanych w 2023 r.		49
Przewidywana liczba zawarcia nowych kontraktów 2023 r.		89

4.4. Projekty socjalne

Pracownicy socjalni MOPS na podstawie rozeznaczonych potrzeb osób objętych pomocą społeczną opracowali i wdrożyli projekty socjalne, mające na celu reintegrację społeczną i aktywizację członków społeczności lokalnej. Projekty służyły również przełamywaniu stereotypu klientów pomocy społecznej oraz samego Ośrodka. Tworzone z myślą o poszczególnych grupach odbiorców projekty socjalne realizowane były dla rodzin, osób bezdomnych, osób najuboższych, samotnych, osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie, osób niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi. Działania służyły zaktywizowaniu osób oraz zachęceniu ich do udziału w życiu społecznym, większego zaangażowania w działanie na rzecz własnego środowiska lokalnego.

W ramach projektów budowana była sieć współpracy z podmiotami działającymi w środowisku lokalnym. Środki na realizację projektów socjalnych w większości były pozyskiwane przez Ośrodek z zewnętrznych źródeł, w tym projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej i od sponsorów.

PROJEKTY SOCJALNE ZREALIZOWANE W 2023 ROKU:

▪ Projekt socjalny „Wszyscy jesteśmy dziećmi”

Pracownicy socjalni zrealizowali projekt pn. „Wszyscy jesteśmy dziećmi”, realizowany był w maju 2023 r. Skierowany był do dzieci z przedszkola „PLASTUŚ”. Działaniami objęto 34 dzieci oraz 3 opiekunów. Podczas projektu, który realizowany był w Ełckim Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA odbyły się między innymi zajęcia sportowe, manualne, artystyczne. Rozwijano umiejętności współpracy i zdrowej rywalizacji wśród dzieci przedszkolnych.

▪ Projekt socjalny „naPRZECIW bezdomności”

Pracownicy socjalni zrealizowali projekt pn. „naPRZECIW bezdomności”, realizowany był 17.10.2023 r. 17 października jest Międzynarodowym Dniem Walki z Ubóstwem, to dzień w którym wspólnie jednoczymy się na rzecz pomagania osobom potrzebującym, ubogim, w kryzysie bezdomności. Adresatami projektu było 10 osób bezdomnych, zagrożonych bezdomnością przebywających na terenach niemieszkalnych w mieście Ełk, najczęściej oblegane przez osoby w kryzysie bezdomności. Celem projektu było propagowanie idei niesienia pomocy osobom w kryzysie bezdomności, motywowanie ich do zmiany sytuacji życiowej, zabezpieczenie bytu osób w kryzysie bezdomności, propagowanie pozytywnych wzorców społecznych, promowanie miejsc zabezpieczających osoby w kryzysie bezdomności, zwiększenie świadomości na temat placówek znajdujących się na terenie miasta Ełk, które udzielają pomocy osobom w kryzysie bezdomności. W ramach działań profilaktycznych wydana została ulotka o miejscach udzielających pomocy i wsparcia osobom w kryzysie bezdomności.

▪ Projekt socjalny „Pamięci bliskich 2023”

Pracownicy socjalni zrealizowali projekt pn. „Pamięci bliskich 2023”, którego celem było wspólnie z osobami niepełnosprawnymi, bezdomnymi i zaburzonymi psychicznie uporządkowanie grobów ich najbliższych. Uporządkowano około 25 grobów, w projekcie wzięło udział 20 osób, w tym 5 pracowników socjalnych oraz 15 osób niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

• Projekt socjalny „Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej Miasta Ełku – szkolimy, działamy, pomagamy”

Projekt socjalny „Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej Miasta Ełku – szkolimy, działamy, pomagamy” realizowany był w okresie od 1 października do 31 grudnia 2023 r., przez pracowników socjalnych Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Ełk, skierowany do społeczności lokalnej miasta Ełku oraz placówek edukacyjnych. Celem projektu było podnoszenie świadomości na temat przemocy domowej, społecznych zagrożeń, bezpieczeństwa w wymiarze lokalnym i skutecznych metod ich zapobiegania.

- **Projekt „Wspieraj Seniora” na rok 2023**

Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary oraz poprawy poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Programem objęto łącznie 76 osób, w tym osoby w wieku 70 lat i więcej, które pozostały w domu w związku z zagrożeniem zakażeniem Covid-19, a także w szczególnych przypadkach osoby poniżej 70 roku życia.

4.5. Programy pomocy żywnościowej

PROGRAM WIELOLETNI „POSILEK W SZKOLE I W DOMU” NA LATA 2019-2023

Kolejnym ważnym zadaniem w obszarze pomocy społecznej jest zabezpieczenie osób pozbawionych możliwości spożycia jednego gorącego posiłku. Realizowanie zadania odbywa się poprzez prowadzenie dożywiania dzieci w szkołach, udzielania pomocy w formie posiłku osobom potrzebującym. Pomoc w formie posiłku udzielana ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego w celu zapewnienia zdrowego żywienia.

Na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności może być przyznany zasiłek celowy. Ośrodek w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 objął dożywianiem osoby, w tym dzieci w postaci: posiłków, obiadów szkolnych, zasiłków oraz pomocy rzeczowej. W roku 2023 r. zauważono spadek liczby świadczeniobiorców w stosunku do roku poprzedniego (-8,62%). Odnotowano wzrost kwoty świadczenia w stosunku do roku 2022. Kwota świadczeń posiłków dla dzieci wzrosła o +24,35 %. Realizację programu na przestrzeni lat 2020-2023 przedstawia Tabela Nr 10.

Tabela Nr 10. Realizacja Wieloletniego Programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2020-2023.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	% w stosunku do roku ubiegłego
Liczba osób	496	348	487	522	+7,18
w tym dzieci	374	249	336	386	+14,88
Kwota świadczeń	216 271	205 901	409 614	509 373	+24,35
Kwota świadczeń- posiłek dla dzieci	73 946	75 975	164 371	205 435	+24,98

PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020 (FAED)

Ośrodek w 2023 r. realizował we współpracy z Caritas Diecezji Ełckiej Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 Podprogram 2021 Plus współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (zwany FEAD). Od początku realizacji Programu w ramach zawartej umowy wsparciem objęto 1625 beneficjentów.

Pomoc w ramach programu obejmowała dostarczanie produktów żywnościowych (oleju, konserw mięsnych, konserw rybnych, mleka, cukru, makaronu i innych artykułów spożywczych). MOPS był odpowiedzialny za proces rekrutacji osób i rodzin do otrzymania pomocy w tej formie oraz kierowania osób do udziału w zajęciach towarzyszących realizowanych w formie warsztatów np. kulinarnych, edukacji ekonomicznej, w których łącznie w roku 2023 wzięło udział 170 osoby.

4.6. Wspieranie osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnością

USŁUGI W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

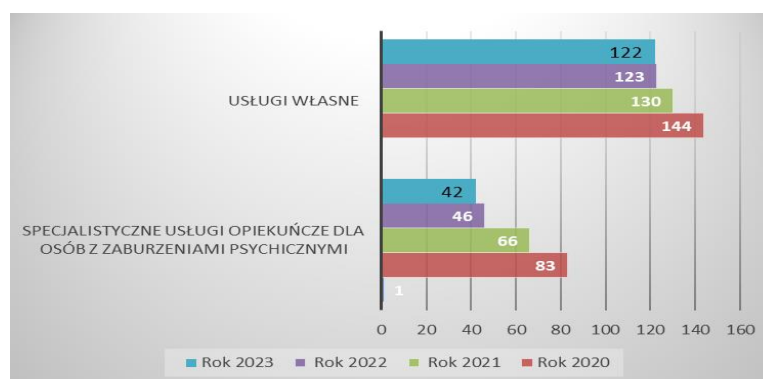
Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Ośrodek zabezpieczał zgodnie z potrzebami pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla mieszkańców miasta w oparciu o art. 50 ustawy o pomocy społecznej w ramach zadań zleconych. Pomocy udzielano osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub uzasadnionych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione oraz zamieszkującym i gospodarującym wspólnie z rodziną, a rodzina i wspólnie zamieszkali nie mogli zapewnić pomocy i opieki z uwagi na zły stan zdrowia, pracę zawodową, naukę, brak odpowiedniego przygotowania lub z innych uzasadnionych powodów.

Ośrodek w 2023 roku zabezpieczył potrzeby 164 osób spełniających wymogi przyznania tej niepieniężnej formy z pomocy społecznej. Łącznie 122 osób skorzystało z usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych z tego 7 osób korzystało z usług własnych specjalistycznych oraz 42 osoby ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowanych w ramach zadań zleconych (w tym 3 dzieci do 18 roku życia).

Zmiana struktury demograficznej i występujący od kilku lat proces demograficzny starzenia ludności powoduje zwiększenie zapotrzebowania na usługi opiekuńcze. W przypadku usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonymi w miejscu zamieszkania zauważalny jest spadek w stosunku do rok 2022 o 8,70 %. Kształtowanie poziomu usług opiekuńczych w latach 2020-2023 przedstawia wykres Nr 9.

Wykres Nr 9. Usługi opiekuńcze w latach 2020-2023 r.

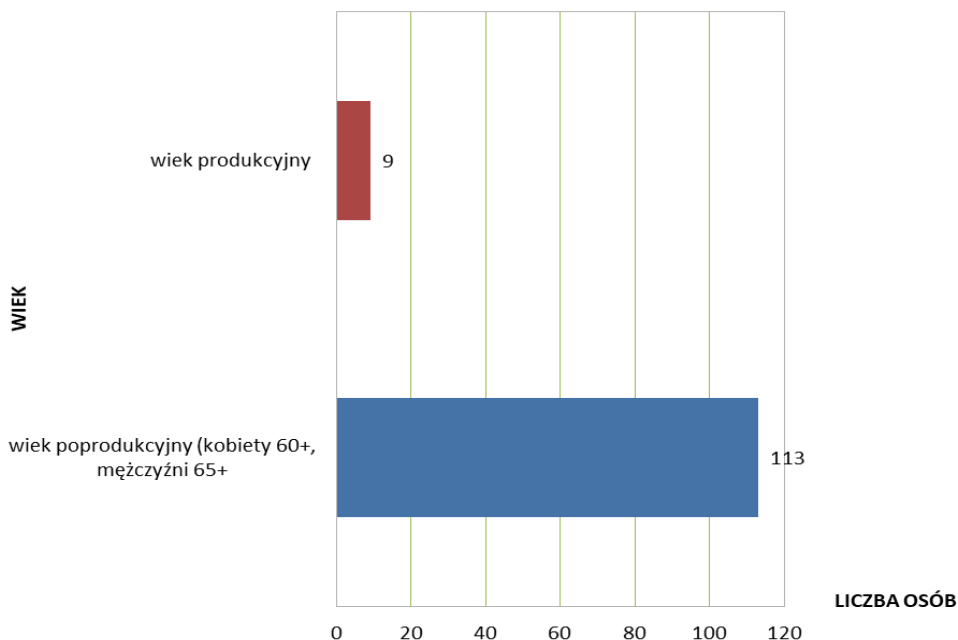
Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem. Odpłatność za usługi opiekuńcze naliczana była zgodnie z uchwałą Rady Miasta Ełku oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Koszt jednej roboczogodziny ww. usług w 2023 roku wynosił 40,00 zł.

W roku sprawozdawczym usługi własne świadczone były dla 122 osób, z czego 77,86 % stanowiły kobiety, a mężczyźni – 22,14 %.

Wykres Nr 10. Usługi opiekuńcze w 2023 r. z podziałem na płeć (osoby powyżej 18 r. ż).

Wykres Nr 11. Usługi opiekuńcze w 2023 r. z podziałem na wiek produkcyjny/wiek poprodukcyjny (osoby powyżej 18 r. ż).

Wśród osób korzystających z usług opiekuńczych największy odsetek stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym (tj. 92,62 %). Liczba osób w wieku produkcyjnym wynosi 7,38 %.

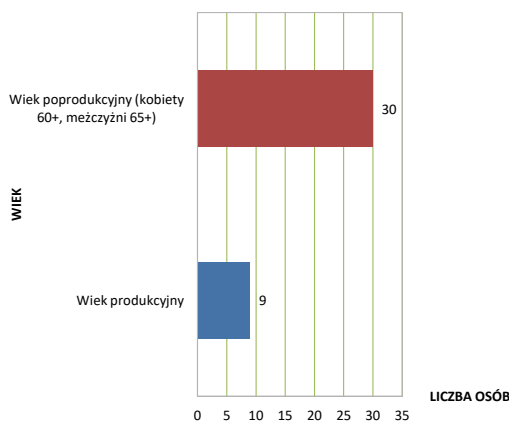
W roku sprawozdawczym usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były dla 42 osób, z czego 3 osoby stanowiły dzieci.

Wśród osób dorosłych w tej kategorii usług opiekuńczych kobiety stanowiły 59,52%, zaś mężczyźni stanowili jedynie 40,48 %. Zależność pomiędzy kobietami i mężczyznami przedstawia wykres Nr 12.

Wykres Nr 12. Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi 2023 r. z podziałem na płeć (osoby powyżej 18 r. ż),

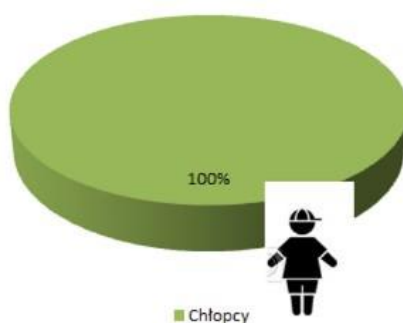
Wykres Nr 13. Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi 2023 r. wiek produkcyjny/wiek poprodukcyjny (osoby powyżej 18 r. ż).

Wśród osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2023 r. nastąpił wzrost usług świadczonych dla osób w wieku produkcyjnym o 50% w stosunku do roku 2022 .

W przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych z zaburzeniami psychicznymi należy wyróżnić usługi świadczone na rzecz dzieci. W roku sprawozdawczym świadczone 3 dzieciom usługi opiekuńcze.

Wykres Nr 14. Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi 2023 r. z podziałem na wiek (osoby do 18 r. ż.).

Odpłatność za specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi określa § 4 ust. 2 i 3 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Koszt jednej roboczogodziny ww. usług w 2023 roku, zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku w sprawie ustalenia kosztu jednej roboczogodziny świadczenia usług specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wynosił odpowiednio:

*43 zł za usługi: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnacja – jako wspieranie procesu leczenia oraz pomoc mieszkaniowa,

*fizjoterapia 140 zł, integracja sensoryczna 120 zł, psycholog 130 zł, oligofrenopedagog 120 zł, terapia ręki 120 zł, terapia neurotaktylna 140 zł, logopeda 130 zł, trening umiejętności społecznych 100 zł za usługi: rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Na podstawie zgłoszonych potrzeb i oczekiwań osób lub rodzin podejmowano działania przy wsparciu pracowników socjalnych mające na celu: pomoc w dotarciu do placówek ochrony zdrowia, urzędów, instytucji; pomoc w dotarciu do poradni specjalistycznych; pomoc w składaniu wniosków do zakładów opiekuńczo-leczniczych, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych, domów pomocy społecznej, wniosków o dopłaty do czynszu; wnioskowanie i kompletowanie dokumentów do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności; korzystanie ze sprzętu rehabilitacyjnego i środków pomocniczych; zabezpieczenie opału na okres zimowy i grzewczy; zabezpieczenie pomocy finansowej na zakup leków, żywności, odzieży lub innych niezbędnych artykułów; dostarczanie gorących posiłków ze stołówki MOPS; nawiązywanie kontaktu z rodzinami i krewnymi.

Program „Opieka 75+” edycja 2023

W roku 2023 realizowane były programy resortowe Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej m.in. Program „Opieka 75+” edycja 2023 (gmina skorzystała z dofinansowania kosztu świadczonych usług dla 37 osób).

Realizacja programu „Opieka 75+” przyczyniła się do wsparcia gminy miasta Ełk w roku 2023 r. w realizacji usług opiekuńczych. W ramach programu usługami objęto osoby nowe, które po raz pierwszy skorzystały z usług opiekuńczych, jak również osoby, które korzystały już wcześniej z programu i usługi dla nich były kontynuowane w roku 2023. Udział w Programie był finansowym wsparciem dla gmin i wpłynął na zwiększenie dostępności oraz rozszerzenie oferty usług wśród mieszkańców Ełku.

Wysokość środków przyznanych na realizację programu „Opieka 75+” w 2023 roku – 220 368,00 zł.

W roku 2023 liczba osób zatrudnionych przez gminę na etat świadczących usługi opiekuńcze w 2023 r. według stanu na dzień 31.12.2023 r. – 23 osób.

Gmina w roku 2022 r. zlecała realizację usług opiekuńczych organizacji pozarządowej, o której mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w ramach programu „Opieka 75+” – edycja 2023 r. oraz realizowała usługi poprzez opiekunów zatrudnionych na etat w MOPS. Nie kupowano usług od sektora prywatnego.

Przedmiotowy program był pomocny we wzmocnieniu gminy w realizacji usług opiekuńczych, gdyż wpłynął na zwiększenie dostępności oraz rozszerzenie oferty usług na 7 dni w tygodniu, w różnych godzinach dostosowanych do zgłaszanych potrzeb osób wspieranych szczególnie samotnych.

Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej –edycja 2023

Celem Programu było wsparcie pełnoletnich osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Programem objęto łącznie 100 osób, w tym 69 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 26 osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 5 dzieci do 18 roku życia.

Program zapewniał:

- poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia;
- wsparcie osób niepełnosprawnych oraz pomoc adekwatną do potrzeb;
- uczestnictwo osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp.;
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizowanych zadań mających na celu wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych;
- zwiększenie wsparcia asystenckiego dla niepełnosprawnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Program finansowany był w 100% ze środków Funduszu Solidarnościowego, na jego realizację pozyskano 1 027 818,00 zł. Usługi asystenta realizowane były przez z organizację pozarządową Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza z siedzibą w Ełku we współpracy z BOP i MOPS w Ełku. Świadczone usługi pozwoliły ograniczyć skutki niepełnosprawności oraz umożliwić aktywność osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych. Usługi asystencie były nieodpłatne dla mieszkańców korzystających ze wsparcia.

Program „Opieka wytchnieniowa Moduł I- edycja 2023”

Celem programu była realizacja zadania z zakresu pomocy społecznej polegająca na świadczeniu usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności w roku 2023.

Program finansowany był w 100% ze środków Funduszu Solidarnościowego, na jego realizację pozyskano 74 027,52 zł. Usługi asystenta realizowane były przez organizację pozarządową Fundacją „Kocham Jaśka” w Ełku we współpracy z BOP oraz MOPS w Ełku. Świadczone usługi pozwoliły ograniczyć skutki niepełnosprawności oraz umożliwić aktywność osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Program „Korpus Wsparcia Seniora”

Celem programu była poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększenie dostępu do tzw. „opieki na odległość”, polegającej na zapewnieniu całodobowego dyżuru Centrum Operacyjno-Alarmowego i jego gotowości do wykonania zleconych procedur po otrzymaniu sygnału od osoby objętej usługami teleopiekuńczymi za pośrednictwem „czerwonego przycisku alarmowego”.

Usługi teleopiekuńcze

Usługi teleopiekuńcze w mieście Ełk realizowane są od 2018 roku. W ramach teleopieki w roku 2023 wsparciem objęto łącznie 74 osoby zamieszkałe na terenie miasta Ełk.

WSPARCIE INSTYTUCJONALNE

Mieszkanie chronione

Od 2022 r. Ośrodek prowadzi dwa mieszkania chronione w ramach realizacji zadań własnych gminy. Mieszkanie o łącznej powierzchni użytkowej 49,07 m² znajduje się w budynku mieszkalnym położonym przy ul. Kolejowej 15/4 w Ełku oraz drugie mieszkanie znajdujące się na ul. Kolejowej 25a/1 o łącznej powierzchni użytkowej 45,63m². W każdym z mieszkań jednocześnie mogą zamieszkiwać po 4 osoby. W 2023 r. z pobytu w mieszkaniach chronionych skorzystały 3 osoby.

Domy pomocy społecznej

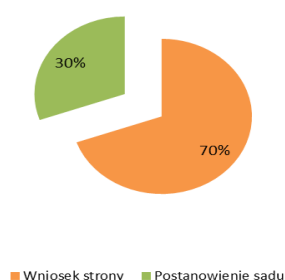
Na dzień 31 grudnia 2023 r. w 37 domach pomocy społecznej, zlokalizowanych na terenie 4 województw kraju, przebywało 142 mieszkańców gminy miasta Ełk, w tym 92 mężczyzn (proporcja liczby mężczyzn w stosunku do liczby kobiet wyniosła 3:2). Najwięcej osób przebywało w Domu Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Ełckiej – 44 mieszkańców.

Gmina Miasto Ełk w 2023 r. ponosiła koszty za pobyt 142 osób skierowanych do domu pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z imiennymi decyzjami ustalającymi opłatę mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej, w wysokości 5.964.441,09 zł, co stanowiło 73% całkowitego kosztu pobytu mieszkańców. Średni miesięczny koszt pobytu w 2023 r. w domach pomocy społecznej, w których przebywali mieszkańcy kierowani przez MOPS Ełk to 5.441,75 zł, z czego najtańszy był Dom Pomocy Społecznej Kalina w Suwałkach (4.162,00 zł), a najdroższy Dom Pomocy Społecznej "Tęczowy Dom" w Ełku (7.450,00 zł).

W 2023 roku wydane zostały 23 decyzji kierujące, z czego 16 na wniosek strony i 7 na podstawie orzeczenia sądu, w tym:

- DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych: 13 osób;
- DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie: 2 osoby;
- DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych: 6 osób;
- DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych: 2 osoby.

Wykres Nr 15. Decyzje kierujące do domów pomocy społecznej w 2023 r.

4.7. Wspieranie osób bezrobotnych oraz innych niepozostających w zatrudnieniu

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Prace społecznie użyteczne to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, które korzystają jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej. Ta forma pomocy ma na celu wsparcie klientów MOPS w zakresie aktywizacji zawodowej i przywrócenia osób długotrwale bezrobotnych na rynek pracy.

Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawieranego rok rocznie począwszy od 2009 r. pomiędzy Gminą Miastem Ełk, a Starostą Ełckim reprezentowanym przez Powiatowy Urząd Pracy.

W 2023 r. na podstawie zawartego porozumienia pomiędzy Starostą Ełckim, a Gminą Miastem Ełk 23 osób bezrobotnych, w tym 12 mężczyzn i 11 kobiet, uczestniczyło w pracach społecznie użytecznych w okresie od 1 marca 2023 r. do 30 listopada 2023 r. Osobom tym wypłacono świadczenie w łącznej wysokości 65.124,10 zł.

MOPS prowadził rekrutację osób, ustalał potrzeby oraz liczbę podmiotów zainteresowanych realizacją prac społecznie użytecznych oraz prowadził dokumentację związaną z przebiegiem ww. zadań.

Osoby objęte programem wykonywały prace usługowe, porządkowe, czynności gospodarcze, pomoc przy obsłudze imprez masowych oraz pomagały wykonywać usługi opiekuńcze realizowane przez MOPS. Osobom objętym programem przysługiwało świadczenie pieniężne za okres faktycznie wykonywanej pracy. Koszt roboczogodziny w okresie:

- od marca 2023 r. do maja 2023 r. wynosił 9,50 zł.
- od czerwca 2023 r. do grudnia 2023 r. wynosił 10,90 zł.

Realizację programu prac społecznie użytecznych ilustruje Tabela Nr 11.

Tabela Nr 11. Realizacja programu prac społecznie użytecznych w 2023 roku.

Wyszczególnienie	Program prac społecznie użytecznych	Uwagi
Liczba godzin	6 243 godz.	Plan 7 740 godz.
Liczba uczestników	23 osób	Plan 20 osób
Koszt programu (100%)	65 124,10 zł	Plan 73 530,00 zł

Prace społecznie użyteczne realizowano w 19 placówkach i instytucjach na terenie miasta Ełku, do których skierowano osoby bezrobotne. Poniższa Tabela Nr 12 ilustruje rozkład ilościowy w poszczególnych podmiotach.

Tabela Nr 12. Podmioty, w których realizowano prace społecznie użyteczne w roku 2023.

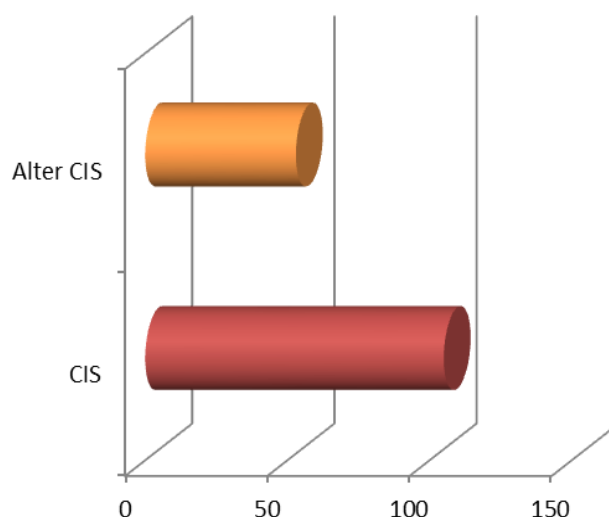
Podmiot	Liczba skierowanych osób
Ełckie Centrum Kultury	1
Fundacja Otulony w Nadzieję	1
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	5
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	1
Miejskie Przedszkole Niezapominajka	1
Miejskie Przedszkole Perełka	1
Miejskie Przedszkole Świąteczko	1
Miejskie Przedszkole Bajka	1
Miejskie Przedszkole <u>Ekoludki</u>	1
Muzeum Historyczne	1
Szkoła Podstawowa nr 1	1
Szkoła Podstawowa nr 2	1
Szkoła Podstawowa nr 4	1
Szkoła Podstawowa nr 7	3
Miejski Żłobek nr 1	1
Miejski Żłobek nr 2	1
Środowiskowy Dom Samopomocy	1

ZATRUDNIENIE SOCJALNE

Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia stanowi jeden z elementów pracy socjalnej. Celem realizowanym przez Ośrodek było zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie. Ośrodek kierował działania zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagały stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafiły wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy. Pogłębiona indywidualna praca socjalna, w tym w formie poradnictwa specjalistycznego oraz rozszerzana stale współpraca ze środowiskiem lokalnym i podmiotami rynku pracy były odpowiedzią na zmieniające się zapotrzebowanie poszukujących zatrudnienia mieszkańców Ełku, w szczególności korzystających z pomocy Ośrodka.

Ośrodek nadal współpracował z Centrum Integracji Społecznej „AlterCIS” prowadzonym przez Stowarzyszenie ADELFI w Ełku oraz Centrum Integracji Społecznej prowadzonym przez Stowarzyszenie im. Króla Augusta w Augustowie, w ramach której w roku 2023 skierował łącznie 115 osób do uczestnictwa w programie reintegracji społecznej i zawodowej. Szczegółowy rozkład ilościowy udziału osób bezrobotnych w poszczególnych centrach w 2023 r. przedstawia Wykres nr 16.

Wykres Nr 16. Uczestnicy centrów integracji społecznej w 2023 r.

4.8. Wspieranie osób w kryzysie bezdomności

W ofercie MOPS w Ełku skierowanej do osób bezdomnych znalazły się wszystkie przewidziane ustawą formy pomocy, tj. przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz ogrzewalni.

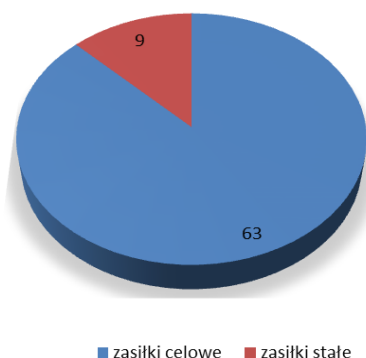
W 2023 r. udzielono schronienia 55 osobom bezdomnym (spadek o 6,78 % w stosunku do roku 2022 r.) oraz 97 osobom zapewniono schronienie w ogrzewalni. Pomoc osobom bezdomnym przebywającym na terenie miasta Ełk, których ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały, było miasto Ełk. Gmina miasto Ełk powierzyła zadanie prowadzenia placówek: schroniska dla osób bezdomnych oraz ogrzewalni organizacjom pozarządowym - Caritas Diecezji Ełckiej oraz Stowarzyszeniu MONAR. Schronisko dla Osób Bezdomnych MAROKT w Ełku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Stowarzyszeniem „Ku dobrej Nadziei” z siedzibą w Białymstoku celem zapewnienia usług w formie noclegowni. W 2023 r. w ramach wyżej wymienionej współpracy wsparciem nie objęto żadnej osoby. MOPS również współpracuje ze Stowarzyszeniem Edukatorów i Terapeutów „Zaczarowani” z siedzibą w Gdańsku celem

zapewnienia usług w formie schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. W 2023 r. wsparciem nie objęto żadnej osoby.

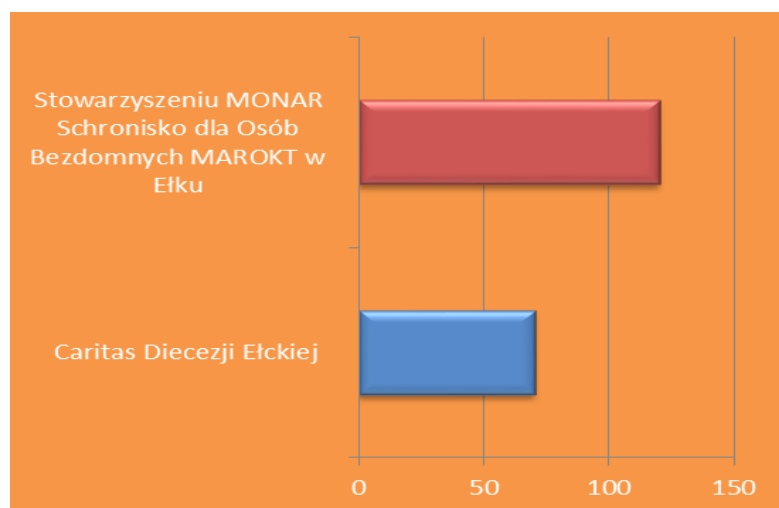
Poza pomocą w formie schronienia osoby bezdomne otrzymywały wsparcie w postaci świadczeń pieniężnych (zasiłek stały, celowy). Formy pomocy udzielone osobom bezdomnym (z wyłączeniem schronienia) ilustruje Wykres Nr 17.

Wykres Nr 17. Formy pomocy udzielone osobom bezdomnym w roku 2023 r. z wyłączeniem schronienia (liczba wydanych decyzji)

Pracownicy Ośrodka w schroniskach Caritas Diecezji Ełckiej oraz Stowarzyszenia MONAR Schronisko dla Osób Bezdomnych MAROKT w Ełku przeprowadzili łącznie 190 rodzinnych wywiadów środowiskowych, z czego ponad 63,15 % dotyczyło osób przebywających w Schronisku dla osób Bezdomnych MARKOT w Ełku.

Wykres Nr 18. Liczba sporządzonych rodzinnych wywiadów środowiskowych dotyczących osób bezdomnych w 2023 r.

Pomoc udzielona została również bezdomnym przebywającym poza Ełkiem, jeżeli ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały, było miasto Ełk.

4.9. Wspieranie osób zwalnianych z zakładów karnych

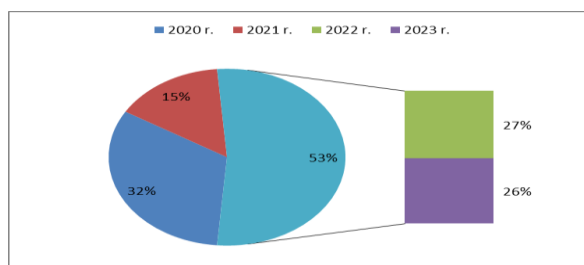
Ośrodek realizuje świadczenia społeczne skierowane do osób opuszczających zakłady karne zgodnie z zawartym w dniu 13 czerwca 2000 r. porozumieniem pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej oraz Centralnym Zarządem Służby Więziennej. O potrzebie udzielania pomocy oraz terminie zakończenia kary informuje zakład karny, w którym osoba przebywa. Pomoc w tej formie udzielana jest również na wniosek osadzonego jego rodzinie.

W ramach pracy socjalnej osobom opuszczającym zakłady karne udzielano głównie pomocy finansowej, kierowano osoby do centrów integracji społecznej oraz do wykonywania prac społecznie użytecznych. Dane wskazują, że w roku sprawozdawczym odnotowano spadek liczby osób, którym została udzielona pomoc. Realizację postanowień porozumienia w kolejnych latach ilustruje Tabela Nr 13, Wykres Nr 19, Wykres Nr 20, Wykres Nr 21, Wykres Nr 22.

Tabela Nr 13. Pomoc udzielona w ramach porozumienia z Centralnym Zarządem Służby Więziennej w latach 2020-2023.

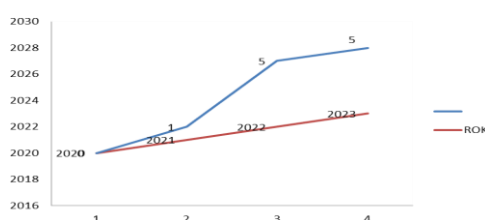
Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba osób, którym została udzielona pomoc po opuszczeniu zakładu karnego	30	14	25	24
Liczba rodzin, którym MOPS udzielił pomocy na wniosek osoby osadzonej w zakładzie karnym	0	1	5	5
Liczba osób, które otrzymały pracę po opuszczeniu zakładu karnego	4	3	1	1
Liczba osób, które powrócili do rodzin, środowiska	23	9	2	22

Wykres Nr 19. Liczba osób, którym została udzielona pomoc w ramach porozumienia z Centralnym Zarządem Służby Więziennej w latach 2020-2023.

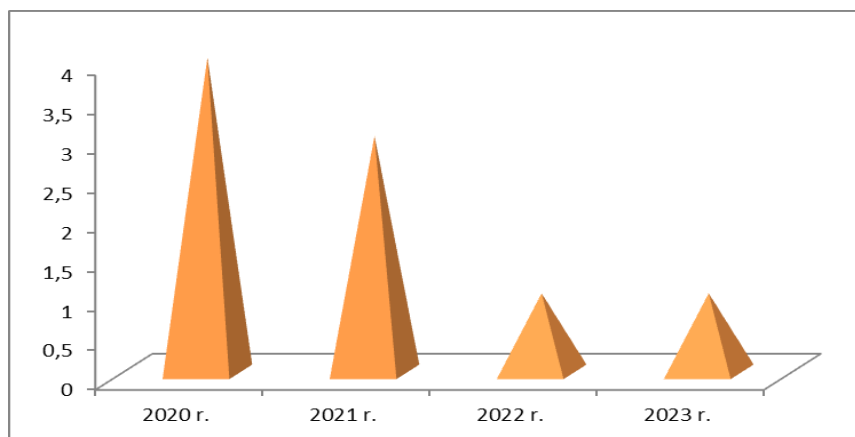
W 2023 roku nastąpił spadek wśród liczby osób, którym została udzielona pomoc po opuszczeniu zakładu karnego. W stosunku do roku 2022 jest to spadek o 4 %.

Wykres Nr 20. Liczba rodzin, którym MOPS udzielił pomocy na wniosek osoby osadzonej w zakładzie karnym w latach 2020-2023.

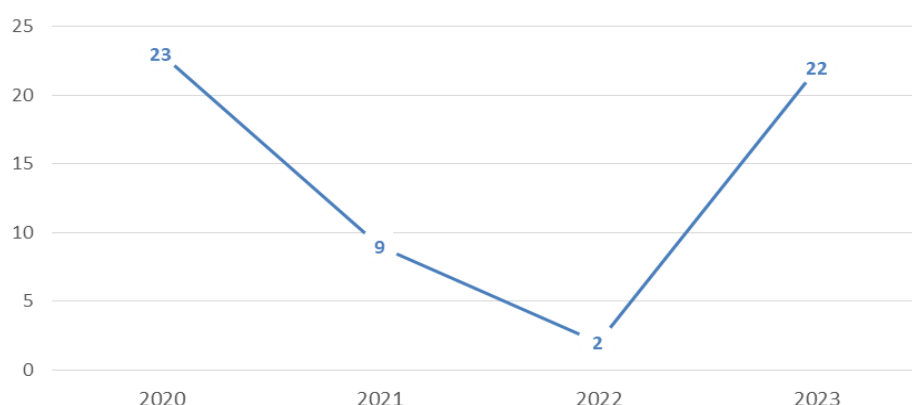
Na takim samym poziomie jak w roku 2022 pozostaje liczba rodzin, którym została udzielona pomocy na wniosek osoby osadzonej w zakładzie karnym tj. 5 rodzin.

Wykres Nr 21. Liczba osób, które otrzymały pracę po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2020-2023.

W 2022 i w 2023 roku tylko jedna osoba otrzymała pracę po opuszczeniu zakładu karnego.

Wykres Nr 22. Liczba osób, które powróciły do rodzin, środowiska w latach 2020-2023.

V. Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny

MOPS realizował zadania wynikające z ustawy o wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej. W myśl art. 176 ww. ustawy realizowano 3-letni gminny program wspierania rodziny, min. pomoc w formie asystenta rodziny. Ośrodek zatrudniał 6 asystentów rodziny, którzy udzielili wsparcia 106 rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym 204 dzieciom.

Asystenci rodziny w roku 2023 realizowali działania w projektach m.in. projektach socjalnych oraz projekcie "SKUTECZNIE = BEZPIECZNIE W EŁKU" w ramach Funduszu Małych Grantów 2 -Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021.

Realizując swoje zadania w 2023 r. asystenci rodziny byli odpowiedzialni za obszary m.in.: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację pracy własnej. Do głównych zadań należało wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, polegające w szczególności na:

- a) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- b) wzmocnieniu roli funkcji rodziny;
- c) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- d) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- e) pomocy w integracji rodziny;
- f) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- g) dążeniu do reintegracji rodziny;
- h) praca nad poprawą relacji z dalszą rodziną, środowiskiem sąsiedzkim oraz instytucjami;
- i) opracowywanie we współpracy z rodziną oraz koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej planu pracy z rodziną;
- j) udział w realizowaniu gminnego programu wspierania rodziny,
- k) prowadzeniu zajęć edukacyjnych w zakresie wzmacniania kompetencji wychowawczych dla rodziców i opiekunów dzieci.

Ponadto asystenci rodziny pozostawali w pełnej gotowości do pełnienia funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” polegającej na dyspozycyjności do podejmowania działań i współpracy w celu zapewnienia wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”.

W 2023 r. przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wyniósł 18 miesięcy.

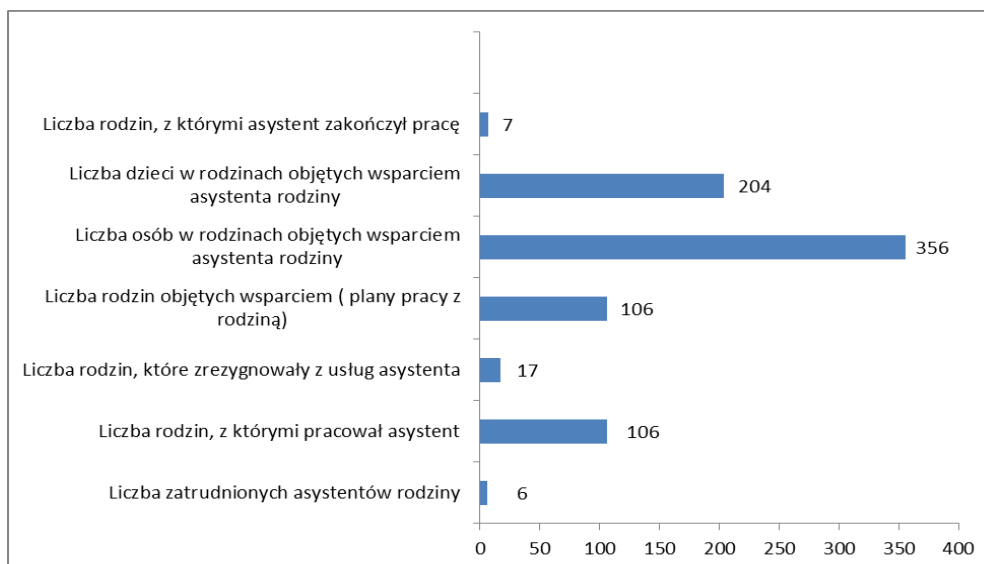
Ponadto w 2023 r. asystenci rodziny uczestniczyli w działaniach realizowanych na rzecz wsparcia rodziny m.in.:

- a) z uwagi na pogłębiające się problemy psychofizyczne dzieci i młodzieży oraz ogólne funkcjonowanie rodzin asystenci rodziny pośredniczyli w kontaktach ze specjalistami prowadzącymi porady psychologiczne, psychologiczne diagnostyczne, sesje psychoterapeutyczne indywidualne, rodzinnych i grupowe, sesje wsparcia psychologicznego oraz psychospołecznego oraz porady domowe lub środowiskowe w Ośrodku Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Ełku oraz Ełckim Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA w Ełku,
- b) współpracowali przy organizacji wydarzeń w ramach Ełckich Dni Rodziny,
- c) brali udział w realizacji projektów socjalnych oraz ”SKUTEKZNIE = BEZPIECZNIE W EŁKU”, w którym prowadzili zajęcia i warsztaty z wykorzystaniem metod pracy z rodzinami, których celem było podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców oraz edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- d) prowadzili konsultacje oraz warsztaty dla rodziców w zakresie tematyki opiekuńczo-wychowawczej w ramach Klubu Rodzica w Ełckim Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA w Ełku,
- e) brali udział w grupach roboczych tworzonych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Informacje dotyczące realizowanego zadania przedstawia Tabela Nr 14.

Tabela Nr 14. Wspieranie rodzin i zatrudnienie asystentów rodziny w 2023 r.

L.p.	Wyszczególnienie	2023 r.
1	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	6
2	Liczba rodzin, z którymi pracował asystent	106
3	Liczba rodzin, które zrezygnowały z usług asystenta	17
4	Liczba dzieci, które powróciły do rodzin naturalnych	12
5	Liczba rodzin objętych wsparciem (plany pracy z rodziną)	106
6	Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	356
7	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	204
8	Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę ze względu na osiągnięcie celu	7

Wykres Nr 23. Wspieranie rodzin przez asystentów rodziny w 2023 r.

Asystenci rodziny podejmowali działania mające na celu wzmocnienie rodziny, pozostanie dziecka w rodzinie lub jego powrót do rodziców m.in kontynuowano działania profilaktyczne: pedagogizujące i wspierające rodziny we wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków.

Z konsultacji indywidualnych w „Klubie Rodzica” skorzystało 11 osób w „Warsztatach wychowania bez przemocy”, Warsztatach relacji rodzinnych” oraz w „W warsztatach z elementami Szkoły Rodzica” łącznie wzięło udział 13 osób. W 2023 r powróciło z pieczy zastępczej do rodzin naturalnych 12 dzieci.

Organizowano systematyczne spotkania Zespołu do spraw asysty rodzinnej, który podczas comiesięcznych spotkań dokonywał omówienia aktualnych kierunków działania, współpracy, spraw organizacyjnych dotyczących prawidłowego funkcjonowania Zespołu oraz spraw rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

W 2023 r. odbyło się 12 spotkań Zespołu, w skład którego wchodzi pracownicy Ośrodka, tj. pracownicy socjalni, asystenci rodziny.

W 2023 r. nie realizowano zadania- rodzin wspierających.

VI. Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Ośrodek zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej podejmował działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym oraz grupach diagnostyczno-pomocowej. MOPS zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny w Ełku został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Ełku, w skład którego wchodzi 13 przedstawicieli różnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

W związku z działaniami podejmowanymi przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych, w 2023 r. wsparciem objęto 118 rodzin, z tego 19 rodzin było wspieranych przez asystenta rodziny. Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych prowadzili regularnie wizyty w środowiskach dotkniętych przemocą.

W 2023 r. odbyły się 5 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 835 spotkań członków grup diagnostyczno-pomocowych (w tym 181 z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że doświadczają przemocy w rodzinie oraz 143 z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc).

Nakaz zakaz – 18 - NK w 2023 r. zgodnie z art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W roku 2023 zajęcia korekcyjno- edukacyjne w PCPR Ełk 20 osób ukończyło, w tym 12 mężczyzn i 8 kobiety.

Dane w roku 2023 r. dotyczące procedur „niebieska Karta”:

- 22 - wszczynających (z miasta Ełku) NK wobec dzieci KPP - 4, MOPS - 9, OŚWIATA – 9;
- 27 - wszystkich wszczynających (z miasta Ełku i innych ZI) NK wobec dzieci KPP - 5, MOPS - 12, OŚWIATA – 10.

W 2023 r., zakończono 132 procedury „Niebieska Karta”, w tym:

- a) z tytułu ustania przemocy w rodzinie oraz zrealizowanego planu pomocy- 122,
- b) z tytułu braku zasadności podejmowania działań – 7.

Członkowie grup roboczych prowadzili wizyty w środowiskach dotkniętych przemocą osobiście, monitorowano środowiska również poprzez rozmowy telefoniczne.

Z przebiegu spotkań grup roboczych oraz prac Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że interdyscyplinarność przyczyniła się do szybkiego i pełnego przepływu informacji między służbami społecznymi, zwiększenie podejmowania skuteczniejszych działań, które nie powielały się i nie wykluczały się wzajemnie. W ocenie MOPS, realizacja zadań prowadzonych w ramach współpracy różnych podmiotów wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego doprowadziła do:

- a) identyfikacji ofiar i sprawców przemocy;
- b) zwiększenia skuteczności działań interwencyjnych, w wyniku systematycznego diagnozowania i monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie;
- c) kompletności informacji nt. rozmiarów zjawiska przemocy;
- d) dokonania oceny istniejącej oferty pomocowej;

- e) podniesienia kompetencji zawodowych przedstawicieli służb zajmujących się przemocą w rodzinie;
- f) zmniejszenia intensywności zjawiska przemocy;
- g) podniesienia poziomu wrażliwości społecznej;
- h) umocnienia współpracy w zakresie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

Działania podejmowane w 2023 r. przez Zespół Interdyscyplinarny Miasta Ełku i MOPS:

1. Obchody „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem” (dyżury członków Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Ełku w dniach 20.02.2023 r. - 26.02.2023 r.).
2. Rozpowszechnianie informacji na temat poradnictwa i działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy przy MOPS w Ełku (bezpłatne konsultacje – radcy prawnego, psychologa, psychologa dziecięcego, pedagoga/logopedy, terapeuty do spraw uzależnień, psychologa z biegłą znajomością języka ukraińskiego).
3. Opracowanie ulotki wspólnie z MOPS Ełk dotyczącej Punktu Konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy do rozpowszechniania na terenie miasta Ełku.
4. Przeprowadzenie szkolenia dla 16 uczniów klasy II szkoły średniej w Zespole szkół nr 6 im. M. Rataja ul. Kajki na temat pracy ZI oraz przemocy domowej (03.03.2023 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Ełku - Dorota Siedlecka i Agnieszka Kotowska).
5. Spotkanie poświęcone tematyce działalności ZI oraz form pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy z przestwicielem Kościoła Chrześcijan Babtystów w Ełku (Pastor Grzegorzem Gawrych, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego Dorota Siedlecka i Agnieszka Kotowska, 03.03.2023 r.)
6. Przeprowadzono szkolenie dla kadry Miejskiego Żłobka nr 1 i 2 w Ełku w zakresie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i członków rodziny (31.08.2023 r., Przewodnicząca ZI Beata Ratkiewicz oraz członek grup roboczych Marta Nowikowska).
7. Spotkanie z przedstawicielami Oddziału Terapii Uzależnień w Ełku, oddział dzienny. Celem spotkania było zadeklarowanie współpracy w czasie trwania Kampanii „Biała Wstążka” (13.11.2023 r., Przewodnicząca ZI – Beata Ratkiewicz).
8. Spotkanie z dziećmi w Miejskim Przedszkolu „Ekołudki” mające na celu przedstawienie zawodu pracownika socjalnego, zapoznanie dzieci z działalnością ZI oraz ogólnego funkcjonowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (17.11.2023 r., Przewodnicząca ZI i członek Grupy Diagnostyczno-Pomocowej). Spotkanie zorganizowano w ramach projektu socjalnego.
9. W ramach projektu socjalnego pracowników socjalnych MOPS odbyło się „Spotkanie dwóch pokoleń” – spotkanie seniorów z Klubu Seniora SENIOR + z dziećmi z Miejskiego Przedszkola „Mali Odkrywcy”, pogadanka z funkcjonariuszami KPP Ełk i pracownikami Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Ełku oraz wspólne ubieranie choinki odblaskami (05.12.2023 r.).
10. Spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego (6 spotkań).
11. Wdrażanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Miasta Ełku.
12. Organizacja Kampanii „Pomarańczowa Wstążka” 2023, zrealizowano szereg działań m.in.:
 - akcja informacyjno-promocyjna (upowszechnienie akcji w dniach 01.11.2023 r.-19.11.2023 r.),
 - warsztaty bajkoterapii (Miejskie Przedszkola: „Mali Odkrywcy”, „Ekołudki”, „Niezapominajka”,
 - warsztaty dla młodzieży „Nie zgadzam się na przemoc 2” (Szkoła Podstawowa nr 1 w Ełku, Szkoła Podstawowa nr 2 w Ełku),
 - zajęcia wspierające dla osób doświadczających przemocy (prowadzący: asystenci rodziny),
 - konkurs poezji dla szkół podstawowych klasy V-VI pt. „Nie oceniam, nie biję,

- w zgodzie ze wszystkimi żyję“,
- projekcja filmu anime „Żałuję“ dla uczniów ełckich szkół podstawowych (Ełckie Centrum Kultury w Ełku),
- grupy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- zajęcia rozwojowe dla osób dorosłych,
- dyżury specjalistów: pedagog/logopeda, psycholog dziecięcy, socjoterapeuta dla dzieci i młodzieży,
- spotkanie pracowników Zespołu Interdyscyplinarnego w Miejskim Przedszkolu „Ekołudki“ (przedstawienie pracy pracownika socjalnego i grup diagnostyczno- pomocowych),
- organizacja pomarańczowego dnia w placówkach edukacyjnych pod hasłem „Tak Zapobieganiu Przemocy Wobec Dzieci“ - dystrybucja symboli kampanii.

13. Organizacja Kampanii „Biała Wstążka” 2023, zrealizowano szereg działań m.in.:

- akcja informacyjno-promocyjna (upowszechnienie akcji),
- akcja noszenia białej wstążki w czasie trwania kampanii,
- upowszechnienie Kampanii w lokalnych mediach,
- organizacja „Dnia Otwartych Drzwi” (MOPS i inne instytucje),
- dyżury specjalistów: radcy prawnego, psychologa, socjoterapeuta, pedagog/logopeda psychologa do pracy z dziećmi i młodzieżą, terapeuta do spraw uzależnień, w Punkcie Konsultacyjnym dla osób doświadczających przemocy domowej,
- warsztaty samoobrony dla seniorów,
- zajęcia rozwojowe dla dorosłych,
- grupy wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- „Godzinki dla rodzinki“ zajęcia warsztatowe z elementami psychoedukacji dla rodziców z dziećmi,
- zajęcia wspierające – grupy wsparcia dla seniorów,
- superwizja- zajęcia z ekspertem z zakresu przeciwdziałania przemocy dla członków grup diagnostyczno- pomocowych,
- „Spotkanie dwóch pokoleń“ – spotkanie seniorów z dziećmi z Miejskiego Przedszkola „Mali Odkrywczy“ w Ełku, pogadanka z funkcjonariuszami KPP Ełk oraz pracownikami ZI, wspólne ubieranie choinki odblaskami,
- ekspozycja plakatów Kampanii „Biała Wstążka“,
- organizacja konferencji podsumowującej Kampanię Białej i Pomarańczowej Wstążki 2023 r.

Pracownicy socjalni i policja prowadzili regularnie, co miesiąc wizyty w środowiskach dotkniętych przemocą lub utrzymywali kontakt telefoniczny. W przypadku podejrzenia lub stwierdzenia wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie informowali o możliwości skorzystania z dostępnej infrastruktury pomocowej, świadczonej przez różne podmioty:

- Punkt Konsultacyjny dla Osób Doświadczających Przemocy Domowej,
- Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przepiętstwem oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej Ełku,
- objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny,
- podjęcie terapii dla osób uzależnionych lub współuzależnionych m. in.: w OTU lub PLU w Ełku,
- umieszczenie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej lub Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy,
- umieszczenie dziecka w placówce wsparcia dziennego,
- pomoc w uzyskaniu porady prawnej i innej pomocy w zależności od realnej potrzeby.

Pracownicy socjalni aktywnie uczestniczyli w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego

i grup roboczych/grupy diagnostyczno-pomocowych, których są członkami. Realizowali działania określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, a także w Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Z przebiegu spotkań grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet, m. in.: szybki i pełny przepływ informacji między służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, które nie powielają się i nie wykluczają się wzajemnie. W trakcie spotkań, członkowie grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych, mogli zapoznać się ze sposobem realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez poszczególne instytucje.

Realizację procedury „Niebieskie Karty” przez poszczególne podmioty przedstawia Tabela Nr 15.

Tabela Nr 15. Podmioty wszczynające procedurę „Niebieska Karta” (procedura NK-A) w 2023 roku.

Wyszczególnienie	Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	25
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0
Policja	82
Oświata	9
Ochrona zdrowia	2

VII. Działalność Klubu Seniora „Senior+”

Klub Seniora „Senior+” w Ełku, który został utworzony w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, edycja 2017, funkcjonuje w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku od 2018 roku.

Bieżąca działalność Klubu „Senior+” w roku 2023 została dofinansowana ze środków Ministerstwa Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Wieloletniego „Senior +” na lata 2021-2025 Edycja 2023, Moduł II - Zapewnienie funkcjonowania placówek „Senior +”.

W roku 2023 Klub Seniora „Senior +” w ramach bieżącej działalności oferował następujące formy wsparcia:

- zajęcia o charakterze edukacyjnym (biblioterapia, wykłady i pogadanki),
- zajęcia usprawniania fizycznego,
- zajęcia rekreacyjne (wyjazdy – wycieczki jednodniowe, wycieczki piesze, zajęcia z hortiterapii – pielęgnacja ogrodu w otoczeniu Klubu),
- zajęcia integracyjne, włączanie się w akcje społeczne,
- warsztaty umiejętności interpersonalnych,

- zajęcia z zakresu terapii zajęciowej, arteterapia
- warsztaty umiejętności spędzania wolnego czasu,
- warsztaty umuzykalniające,
- trening sprawności umysłowej.

Klub Seniora „Senior +” prowadził swoją działalność od poniedziałku do piątku. W roku 2023 r. liczba miejsc dofinansowanych w ramach programu wynosiła 15 osób. Ogółem z oferty Klubu skorzystało 26 seniorów. W projekcie brało udział od 15 do 20 uczestników, w zależności od ich możliwości i potrzeb. Średnio dziennie co najmniej 15 seniorów brało udział w zajęciach projektowych. Wśród uczestników zajęć Klubu następowała rotacja spowodowana między innymi sytuacją osobistą, zdrowotną, rezygnacją czy zgonami.

Tabela nr 16. Miesięczna frekwencja uczestników zajęć w Klubie w 2023 r.

Liczba uczestników Klubu												
Miesiąc:	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Faktyczna liczba uczestników	15	17	17	17	17	15	18	17	17	16	16	15

Tabela nr 17. Zakres usług świadczonych przez Klub Seniora „Senior+”

L.p.	Rodzaj usług	Sposób realizacji
1.	Edukacja i rozwój	Biblioterapia Biblioteka Seniora „Senior +” dostępna w Klubie (w tym książki z serii DUŻE LITERY). Dostęp do lokalnej prasy, książek, czasopism, krzyżówek, gier planszowych. Wykłady, warsztaty i pogadanki - prelekcja Powiatowy Rzecznik Praw Konsumentów; - prelekcja pracownika Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w ramach kampanii Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa żywności. Temat: higiena żywności, znakowanie żywności ze szczególnym uwzględnieniem alergenów pokarmowych, suplementacja; - cykl warsztatów i prelekcji zorganizowanych z okazji Dni Seniora: Warsztaty kulinarne z włoskim kucharzem- Enrico Ercoli „Prawdziwa włoska pizza”; prelekcja i warsztat: Profesjonalna analiza kolorystyczna. 12 typów urody, podział. Podstawy analizy- co to jest i jaką rolę odgrywa w makijażu i nie tylko? Podział kosmetyków kolorowych pod dany typ kolorystyczny - <i>wizażystka</i>; Terapia dźwiękiem i wibracjami. - psychoterapeuta, terapeuta dźwiękowy, coach, trener, superwizor; Prelekcja dotycząca prawidłowej higieny i dbania o narząd słuchu. Bezpłatne przesiewowe badanie słuchu – protetyk słuchu; - cykl warsztatów w ramach projektu SKUTECZNIE=BEZPIECZNIE w Ełku, m.in.: Warsztaty zielarskie – zioła jako naturalne lekarstwo, Warsztaty zielarskie- zioła w kuchni, Warsztat o pasożytach, Aromaterapia, Zajęcia z cukiernikiem (ECRS), Zajęcia florystyczne, <i>Makramowe lampiony</i>, Warsztaty pierniczki i bombki; -cykl warsztatów i prelekcji „Zdrowe czwartki” (cykliczne spotkania w Hali Bokserskiej o tematyce prozdrowotnej: Prelekcje: „Dieta w profilaktyce chorób nowotworowych”, „Choroby odkleszczowe”, „Antybiotykooporność”, zajęcia usprawniania fizycznego, poczęstunek); -warsztaty samoobrony z Policją w ramach kampanii Biała Wstążka; - prelekcja z przedstawicielami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

		Trening sprawności umysłowej Zajęcia mające na celu intelektualną aktywizację seniorów. Narzędzie pozwala na dłuższe zachowanie funkcji poznawczych, które to w procesie starzenia ulegają pogorszeniu. Warsztaty umiejętności interpersonalnych Celem warsztatów była integracja w grupie i wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa w kontaktach międzyludzkich dzięki efektywnej komunikacji. Warsztaty kosmetyczne „Higiena wizerunku” Tematyka organizowanych zajęć obejmowała m. in. pielęgnację i dbałość o higienę skóry, rozważne korzystanie z kosmetyków, pomoc w doborze odpowiedniej formy pielęgnacji. W ramach zajęć odbyło się m.in. warsztaty „Metamorfoza” – wizyta uczennic Zakładu Doskonalenia Zawodowego o profilu fryzjerskim; spotkanie z podologiem, spotkanie z fryzjerem (Projekt „SKUTEKZNIE=BEZPIECZNIE W EŁKU”); warsztaty zorganizowane z okazji Dni Seniora- wizażystka. Warsztaty „Kulinarna podróż” Warsztaty umożliwiły uczestnikom poznanie wybranych kuchni świata oraz zwyczajów panujących związanych z gotowaniem i spożywaniem posiłków w poszczególnych krajach. W ramach zajęć przygotowywano poczęstunek na spotkania integracyjne okolicznościowe organizowane przez Klub Seniora (m.in. Spotkanie Wielkanocne, Podsumowanie Dni Seniora, Spotkanie Opłatkowe, Master Szeff Junior i Senior, ogniska w Centrum Edukacji Ekologicznej).
2.	Aktywność i rekreacja	Zajęcia usprawniające ruchowo, aktywność ruchowa oraz kinezyterapia Rozwój aktywności fizycznej poprzez kontynuację zajęć usprawnienia fizycznego z elementami rehabilitacji oraz kinezyterapii w formie treningów opracowanych przez wykwalifikowanego specjalistę. Program treningów (także z wykorzystaniem drobnego sprzętu sportowego) stworzony został w oparciu o możliwości i potrzeby indywidualne uczestników z uwzględnieniem stanu zdrowia i braku przeciwwskazań medycznych. Zajęcia odbywały się w formie stacjonarnej (w pomieszczeniach i na terenie Klubu oraz w innych podmiotach i instytucjach na terenie Ełku np. Hala Bokserska im. L. Błazyńskiego w Ełku). Zajęcia rekreacyjne -wyjazdy krajoobrazowe: wycieczka do Augustowa (rejs statkiem, przejazd do Studzienicznej); Wycieczka Tykocin- Kiermusy; -wycieczki piesze po okolicy: wycieczki po promenadzie, wyjście na pizzę, uczestnictwo w zajęciach sportowych w CEE na zaproszenie Konwentu Seniorów; wycieczki rowerowe po promenadzie; -cykliczne ogniska w Centrum Edukacji Ekologicznej; biesiada w lokalu gastronomicznym „WIDZIMISIE”; -wyjście do kina; -kontynuacja zajęć z hortiterapii. Zajęcia umuzykalniające Zajęcia miały na celu rozwój, aktywizację jak i rekreację, a uczestnicy mieli okazję rozwijać zainteresowania muzyczne. Efektem zajęć był m.in. występ uczestników podczas Spotkania Opłatkowego. Zajęcia odbywały się w formie stacjonarnej.
3.	Aktywizacja społeczna i integracja	Integracyjne spotkania Zorganizowany został cykl spotkań tematycznych: Klubowy Dzień Babci i Dziadka- integracyjne spotkanie międzypokoleniowe z uczniami SP4 (własnoręcznie przygotowane prezenty, program artystyczny); Karnawałowy Bal Walentynkowy – zabawa integracyjna, poczęstunek, tańce, karaoke; Tłusty Czwartek; Dzień Kobiet i Mężczyzn- wizyta uczennic ZDZ z klasy o profilu fryzjerskim, program „Metamorfozy”- uczennice pod okiem nauczycieli wykonały fryzury i makijaże wieczorowe. Wręczenie upominków, poczęstunek. Sesja zdjęciowa; Spotkanie Wielkanocne w ECRS „STAJNIA”; uczestnictwo w uroczystościach z okazji Dnia Flagi organizowanych przez Urząd Miasta Ełku; Dni Seniora (cykl zajęć i warsztatów o tematyce dedykowanej seniorom, podsumowanie- muzyczny prezent- koncert „Od juniora dla seniora” od Szkoły Muzycznej w Ełku), Andrzejki- zabawa integracyjna; Spotkanie Opłatkowe połączone ze wspólnym kolędowaniem (spotkanie integracyjne z organizacjami senioralnymi działającymi na terenie miasta Ełku). Akcje społeczne - „Elccy Seniorzy dziękują wolontariuszom WOŚP”- ciasteczka serduszka dla

		wolontariuszy, makramowe zakładki; - Międzypokoleniowy festyn w ramach Ełckich Dni Rodziny- zajęcia integracyjne z uczniami SP4. Ognisko. Wspólny śpiew, animacje, potańcówka; - Międzypokoleniowe warsztaty „Iglą i nitką” w ramach Ełckich Dni Rodziny. Wspólne szycie zabawek i legowiska dla zwierząt ze schroniska z uczniami ZDZ w Ełku; -Warsztaty Międzypokoleniowe w ramach Ełckich Dni Rodziny „Gry i zabawy jak dawniej” z uczniami SP4; - Międzypokoleniowe warsztaty kulinarne Master SzeF „Junior i Senior” z uczniami SP4 w ramach Ełckich Dni Rodziny; - Udział w Forum Międzypokoleniowym „Budujemy więzi” w ECRS „STAJNIA” -Spotkanie Międzypokoleniowe w Szkole Podstawowej nr 4 „Kawiarnia cztery kawy”- uczniowie zaprosili Seniorów do szkoły na kawę i ciasto, wcielając się w rolę pracowników Kawiarni „Cztery kawy”; - Spotkanie Międzypokoleniowe- ubieranie choinki z dziećmi i przedstawicielami Policji w ramach kampanii Biała Wstążka i projektu SKUTECZNIE=BEZPIECZNIE W EŁKU - Mikołajki- Szkoła Podstawowa nr 4. Zbiórka zabawek i przyborów dla Dzieci z Domów Dziecka w ramach akcji „Mikołajkowy autobus radia 5”; - Wspólne lepienie pierogów na Wigilię dla potrzebujących organizowaną przez Fundację Odpowiedzialni za marzenia. Współpraca z rodziną Warsztaty umiejętności spędzania czasu wolnego -filmoterapia (Klub Filmowy „Senior +”), muzykoterapia (m. in. Wspólny śpiew, karaoke „Senior +”), gry i zabawy z wykorzystaniem sprzętów i akcesoriów dostępnych w placówce. Zajęcia manualne Zajęcia których celem było usprawnienie i wszechstronny rozwój uczestników z naciskiem na poprawę kondycji psychofizycznej , zaradności życiowej oraz rehabilitacji społecznej. Warsztaty wspierały twórczy potencjał seniorów oraz samorealizację, dały możliwość uzewnętrznienia przeżyć i doznań, pełniły funkcję relaksacyjną. Prowadzenie kroniki Klubu i tablicy zasad panujących w Klubie.
--	--	--

Zostało zrealizowanych łącznie:

- 45 godzin warsztatów umiejętności interpersonalnych,
- 60 godzin warsztatów umuzykalniających,
- 55 godzin treningu sprawności umysłowej (pamięci),
- 60 godzin zajęć usprawniania fizycznego.

Działania w Klubie Seniora pozwoliły zaspokoić potrzeby i oczekiwania seniorów w zakresie aktywizacji, rozwijania zainteresowań, edukacji i aktywności społecznej. Dzięki uczestnictwu w zajęciach, seniorom przestała dokuczać samotność, nawiązały się nowe znajomości, przyjaźnie i koleżeństwo. Udział w zajęciach pozwolił na zachowanie sprawności, rozwój aktywności, zmniejszenie poczucia izolacji. Działania Klubu sprzyjały zapobieganiu pogarszania się kondycji umysłowej seniorów. Seniorzy aktywnie spędzali czas na świeżym powietrzu w ogrodzie przylegającym do budynku Klubu Seniora. Ponadto podejmowane działania korzystnie wpłynęły na:

- zwiększenie wiedzy seniorów w zakresie bezpieczeństwa oraz umiejętności wykorzystania czasu wolnego,
- wzrost aktywności fizycznej seniorów poprzez udział w zajęciach w klubie,
- aktywizacja społeczna seniorów poprzez udział w wycieczkach oraz uczestnictwa w życiu kulturalnym,
- zmniejszenie izolacji społecznej seniorów,
- wsparcie seniorów poprzez udział w zajęciach w klubie,
- nawiązanie bliskich relacji międzypokoleniowych z młodzieżą szkolną.

VII. Działalność Elckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej działające na terenie Miasta Ełku, w tym działające w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku, m.in. Elckie Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA, Klub Seniora „Senior+”.

Działania ECRS STAJNIA realizowane były we współpracy ze społecznością lokalną – biorąc pod uwagę jej zróżnicowanie oraz organizacjami i instytucjami na szczeblu lokalnym. Podejmowano działania nastawione na rozwój usług społecznych, działania animacyjne i wielostronną edukację, działania aktywizujące i integrujące mieszkańców oraz działania inspirujące.

Realizowane cele działalności ECRS STAJNIA w 2023 r.:

- prowadzenie profilaktyki działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii podczas działań realizowanych w ECRS STAJNIA oraz przedsięwzięć organizowanych w ramach inicjatyw lokalnych i innych działań;
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Ełku dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń służącej m. in. rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez udostępnianie pomieszczeń ECRS podmiotom na działania powiązane z Programem Profilaktyki;
- prowadzenie reintegracji społecznej i zawodowej osób i rodzin znajdujących się w kryzysie oraz w sytuacji ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

W ECRS „STAJNIA” prowadzono działalność: Poradnia Rodzinna, Punkt Konsultacyjny dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, Lokalny Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonych Przestępstwem oraz odbywały się cykliczne spotkania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto pomieszczenia ECRS w roku 2023 były udostępniane podmiotom i organizacjom podejmującym działania na rzecz rodzin ze środowiska lokalnego, przede wszystkim z obszaru rewitalizacji dla: Stowarzyszenia Ostoja, Elckie Stowarzyszenie Kobiet z Problemami Onkologicznymi „Amazonki”, Sąd Rejonowy w Ełku, Fundacja Aktywna, Fundacja Kocham Jaśka, Fundacja Ogniwo, Fundacja Biuro Służby Krajowej Anonimowych Alkoholików w Polsce, Fundacja Wolontariacki Ośrodek Wsparcia, Fundacja Kultywator, Fundacja Innowacja, Stowarzyszenie Trzeźwego Życia, Stowarzyszenie „Alternatywa”, Centrum Aktywności Społecznej Pryzmat, Stowarzyszenie Ełcki Uniwersytet Trzeciego Wieku, Stowarzyszenie Level, Stowarzyszenie Rodzina Rodzin, Stowarzyszenie „Razem Łatwiej”, Środowiskowy Dom Samopomocy „Lawendowy Zakątek”, Ewangelickie Stowarzyszenie BETEL, Stowarzyszenie WELLNESS, Stowarzyszenie MONAR Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT, Stowarzyszenie Rozwoju Produktu Lokalnego „Wiatraki Mazur”, Stowarzyszenie MONTI, Fundacja Strefa26, Stowarzyszenie Byłych Nauczycieli i Pracowników Oświaty „Bakałarz”, Fundacja Tworzona na Pasji New Style, Stowarzyszenie Adelfi.

Z pomieszczeń ECRS „STAJNIA” korzystali również: Elckie Forum Rewitalizacji w Ełku, Zespół Interdyscyplinarny Miasta Ełk, Klub Seniora „Senior+”. W ramach prowadzonych działań w ECRS podpisano 27 umów partnerskich.

ECRS aktywnie włączało się w realizowane kampanie społeczne m.in. Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem, Kampania Biała Wstążka oraz Pomarańczowa Wstążka.

W 2023 r. w ECRS STAJNIA realizowano m.in. projekt „**SKUTECZNIE = BEZPIECZNIE W EŁKU**” w ramach Programu „Sprawiedliwość”, finansowanego ze środków funduszy norweskich

i środków krajowych. Są to środki rozdysponowane w naborze Fundusz Małych Grantów 2 pn. „Rozwój lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych”.

Z infrastruktury Ełckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA łącznie w 2023 r. skorzystało: 12774 osób, w tym 4232 osób zamieszkałych na terenie obszaru wyznaczonym do rewitalizacji w ramach PRE na lata 2016-2023.

Na terenie ECRS STAJNIA odbyło się wiele innych spotkań, zajęć m.in. zajęcia dla seniorów, wolontariuszy, osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży. Ponadto w ECRS STAJNIA funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej, gdzie udzielana jest pomoc dla osób/rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie. Kolejnym działaniem była pomoc dla uchodźców z Ukrainy w związku z działaniami wojennymi na terytorium ich kraju m.in. pomoc psychologiczna.

Od 2022 roku w ECRS działa pracownia gastronomiczna, wykorzystywana na potrzeby zajęć, warsztatów i treningów.

Przy Ełkim Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ełku (12 miejsc noclegowych) w roku 2023 nie było umieszczonych osób, w związku z przemocą. W ramach Ośrodka prowadzone były konsultacje psychologiczne indywidualne i grupowe oraz warsztaty m.in. weekendowe pt „AKADEMIA RODZICA”. Celem warsztatów są działania profilaktyczne i pomocowe podnoszące kompetencje społeczne i rodzicielskie tj. promowanie zdrowego stylu życia, umiejętność gospodarowania budżetem, wspólne przygotowywanie posiłku.

Jednostka ta obejmująca swoim działaniem teren Gminy Miasta Ełku udzielając bezpłatnego wsparcia dla rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie, m.in. uzyskanie prawa pobytu w Ośrodku następuje w sytuacji współwystępowania przemocy w rodzinie, w sytuacji spowodowanej kryzysem tj. niemożności korzystania z miejsca dotychczasowego (czasowego lub stałego miejsca) zamieszkania.

W ramach zadań realizowanych w ECRS STAJNIA (Poradnia Rodzinna, Punkt Konsultacyjny, Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym) w 2023 r. udzielono 3610 osobom porad specjalistycznych, tj. ok. 6% ogółu mieszkańców Ełku. Porad udzielano również obywatelom Ukrainy.

Tabela Nr 18: Liczba osób korzystających z pomieszczeń ECRS w rozbiciu na poszczególne miesiące w 2023 r.

Miesiąc	Liczba osób	Liczba osób z obszaru śródmieścia (obszar wyznaczony do rewitalizacji)
Styczeń	952	376
Luty	1217	455
Marzec	1731	558
Kwiecień	1304	525
Maj	1098	346
Czerwiec	1038	251
Lipiec	778	189

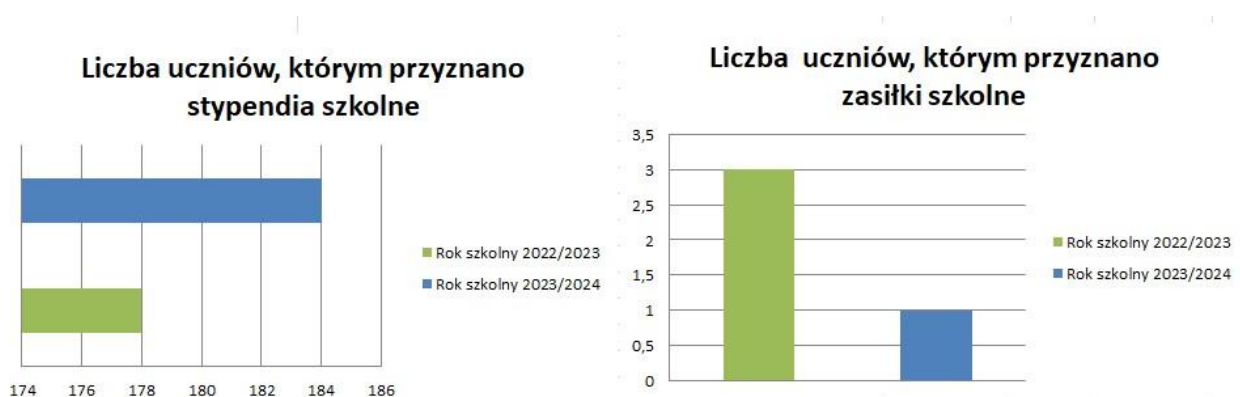
Sierpień	552	162
Wrzesień	631	172
Październik	1193	394
Listopad	1206	460
Grudzień	1074	344
Razem	12774	4232

VIII. Pozostałe działania

8.1. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miasta Elku

Od roku 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje nowe zadanie wynikające z ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty polegające na udzieleniu wsparcia uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej (zamieszkującym na terenie miasta Elku), w formie stypendium szkolnego oraz zasiłku szkolnego. Rok sprawozdawczy obejmował rok szkolny 2022/2023 (styczeń - czerwiec 2023) oraz rok szkolny 2023/2024 (wrzesień – grudzień 2023). W roku szkolnym 2022/2023 pomocą w formie stypendium szkolnego objęto 178 uczniów ze 101 rodzin, 3 uczniom przyznano świadczenie w formie zasiłku szkolnego. W roku szkolnym 2023/2024 wydano 95 decyzji administracyjnych dotyczących stypendiów szkolnych, z tego 87 przyznających stypendium szkolne (181 uczniom) i 8 odmownych (z powodu przekroczonego kryterium dochodowego, wynoszącego 600 zł). We wskazanym okresie jeden uczeń otrzymał świadczenie w formie zasiłku szkolnego.

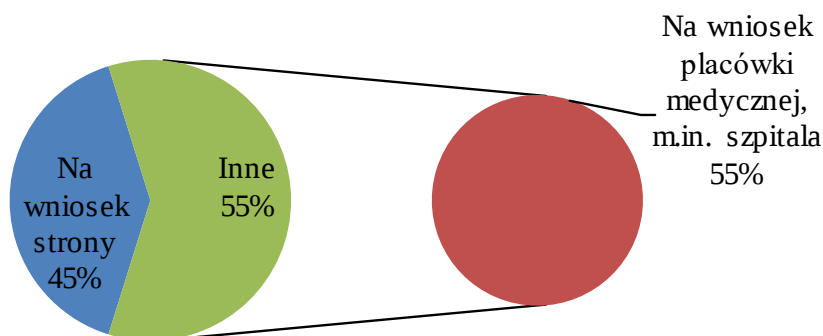
Wykres Nr 24. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów-stypendia/zasiłki szkole szkolne w roku 2023 r.

8.2. Potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej

Na podstawie art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w roku 2023 wydano 108 decyzji, w których potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Stwierdzono wygaśnięcie 13 decyzji oraz udzielono odmowy udzielenia tej formy pomocy dla 10 osób. Prawo do ww. świadczeń nabywały osoby inne niż ubezpieczeni, posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które posiadają obywatelstwo polskie lub uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, lub zezwolenie na pobyt czasowy. Stosownie do przepisu art. 54 ust. 4 i 5 przywołanej ustawy, decyzję w sprawie potwierdzenia prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego – na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. W roku 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozpatrzył w głównej mierze wnioski w szpitala, m.in. 1 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką, SPZOZ w Lublinie Filia w Ełku, które stanowiły tj. 55 % wszystkich wniosków.

Wykres Nr 25. Potwierdzenie prawa do korzystania do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w roku 2023 r.

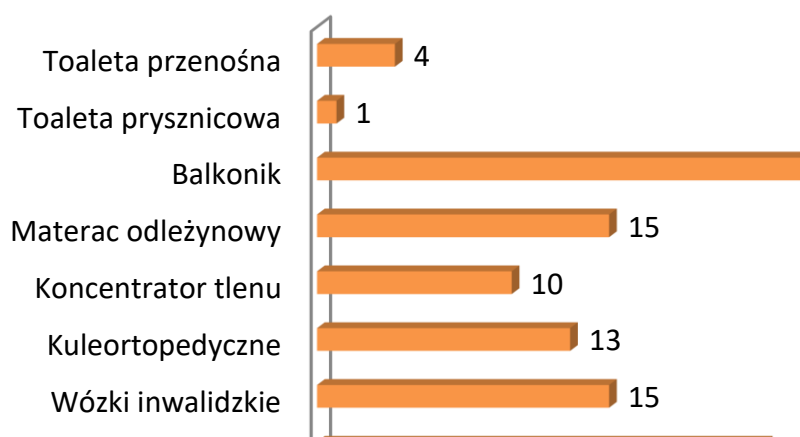

8.3. Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego

Wypożyczalnia przeznaczona jest dla mieszkańców Ełku, osób chorych i niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o niepełnosprawności wymagających korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego czy ortopedycznego w warunkach domowych. Sprzęt był wypożyczany bezpłatnie na czas określony, na podstawie zawieranej umowy użyczenia.

W 2023 roku ze sprzętu znajdującego się w zasobach wypożyczalni skorzystało 66 osób. Największym zainteresowaniem cieszyły się: łóżka rehabilitacyjne z materacami, chodziki, wózki inwalidzkie, koncentratory tlenu oraz kule ortopedyczne.

Wykres Nr 26. Ilość wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych z wypożyczalni MOPS w 2023 r.

8.4. Pomoc obywatelom Ukrainy

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku zapewniał różne formy pomocy obywatelom Ukrainy przybyłym do Ełku w związku z konfliktem zbrojnym na jej terytorium. Ww. korzystali głównie z jednorazowego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W 2023 pracownicy przyjęli 144 wnioski (179 osób) o przyznanie tej formy pomocy.

Jedna osoba korzystała z usług opiekuńczych.

Pracownicy socjalni MOPS w 2023 wydali 49 skierowań (dla 107 osób) do otrzymania ww. pomocy w ramach pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomoc Najbardziej Potrzebującym (FEAD) oraz 4 skierowania (dla 6 osób) w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027-Podprogram 2023 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku przyjmował również zgłoszenia o udzielenie wsparcia w formie posiłków dzieciom i młodzieży będącym obywatelami Ukrainy (na podstawie art. 48b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej).

Znaczną część pracy socjalnej skierowanej do obywateli Ukrainy stanowiły również działania mające na celu nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego przeprowadzany na podstawie art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W jego ramach pracownicy socjalni w szczególności kontrolowali czy tymczasowi opiekunowie małoletnich zapewniają im odpowiednie warunki opieki i wychowania.

W roku 2023 r. udzielano wsparcia i pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio z terytorium Ukrainy poprzez:

- udzielanie informacji i wsparcia dla obywateli Ukrainy,
- doraźne wydawanie pomocy rzeczowej m.in. środków higieny osobistej, żywności, odzieży itp.;
- prowadzenie zajęć z nauki języka polskiego w ECRS STAJNIA;
- prowadzenie warsztatów manualno-integracyjnych w ECRS STAJNIA;
- udostępnienie pomieszczeń w ECRS STAJNIA na potrzeby Obywateli Ukrainy w ECRS STAJNIA;

- zamieszczenie tablicy informacyjnej dla Obywateli Ukrainy (ogłoszenia drobne);
- udzielanie pomocy i wsparcia psychologiczno - terapeutycznego i socjalnego w ECRS STAJNIA;
- zapewnienie posiłków w szkole i przedszkolu dla dzieci obywateli Ukrainy;
- udzielanie jednorazowych świadczeń pieniężnych w wysokości 300 zł na osobę z przeznaczeniem na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłat mieszkaniowych (złożono 1020 wniosków - 1619 osób, wypłacono świadczenia na kwotę 481 200 zł dla 1604 osób).

IX. Działalność bieżąca

9.1. Zasoby kadrowe

W roku sprawozdawczym kadra ośrodka pomocy społecznej liczyła 83 osób w tym: kadra kierownicza 8 osób (w tym 2 dyrektorów), pracownicy socjalni 30 osób, pozostali pracownicy 45 osób. W 2023 roku zatrudnionych w MOPS Ełk było 30 pracowników socjalnych.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. liczba mieszkańców Ełku wynosiła 56 543 osób (zameldowanie na pobyt stały i czasowy). Wskaźnik o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej (art.110 ust. 11) w roku 2023 został spełniony tj. (1 pracownik socjalny na 2000 mieszkańców).

Ustawowy warunek pracy jednego asystenta rodziny z maksymalnie 15 rodzinami został spełniony, każdy z asystentów rodziny pracował z łącznie nie większą liczbą rodzin niż 15.

W myśl deklarowanej współpracy z Sądem Rejonowym w Ełku w 2023 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ełku, zapewniono warunki do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, realizowanej na podstawie orzeczeń Sądu Rejonowego, którą łącznie realizowało 15 osób, z czego 11 osoby stanowiły osoby dorosłe i 4 osoby małoletnie.

Pracownicy Ośrodka brali udział w różnych formach podnoszenia kwalifikacji oraz kompetencji zawodowych. Organizowane szkolenia, głównie w formule zdalnej miały na celu zwiększenie specjalistycznej wiedzy pracowników oraz rozwój umiejętności niezbędnych do właściwej realizacji zadań. Pracownicy socjalni i asystenci rodziny w ramach wsparcia merytorycznego uczestniczyli w organizowanych warsztatach metodycznych z elementami superwizji.

Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej w roku 2023 kształtowało się na następującym poziomie: liczba wolontariuszy wyniosła 9 osób, stażystów 2. Liczbę pracowników MOPS z podziałem na sekcje przedstawia Tabela Nr 19.

Tabela Nr 19. Zasoby kadrowe MOPS w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba pracowników
Ogółem	83
Dyrektor (w tym zastępca)	2
Kierownicy	6
Pracownicy socjalni	30
Pozostali pracownicy	45

9.2. Decyzje administracyjne

W 2023 roku MOPS wydał 5918 decyzji (tj. o 7 % decyzji mniej w stosunku do roku 2022). Spośród wszystkich decyzji, odmownych decyzji było 25 tj. (0,42 % wszystkich decyzji). Decyzje odmowne wydano w stosunku do następujących form pomocy:

- a) zasiłek celowy – 5,
- b) ubezpieczenie ze środków publicznych - 11,
- c) zasiłek stały – 4,
- d) zasiłek okresowy - 9,

W toku instancyjnym zaskarżono i wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego 8 decyzji, z których 8 wydano rozstrzygnięcie:

- a) utrzymanie w mocy decyzji: 3,
- b) uchylono zaskarżoną decyzję w całości i przekazano do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji: 4
- c) stwierdzono przez skarżącego uchybienie terminu : 1.

9.3. Wykonanie budżetu

STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM

W stosunku do 2022 roku (16968903,95 zł) wydatki na pomoc społeczną uległy zwiększeniu o 10,57 %.

Strukturę wydatków MOPS w Ełku za 2023 rok przedstawia Tabela Nr 20.

Tabela Nr 20. Struktura wydatków MOPS w 2023 r.

Wydatki ogółem w tym:	19 911 908,12 zł	100 %
Własne	18 976 608,62 zł	95,30 %
Zlecone	935 299,50 zł	4,70 %

ZADANIA WŁASNE

W stosunku do roku 2022 (16 968903,95 zł) nastąpił wzrost wydatków na pomoc społeczną w ramach zadań własnych (11,83 %). Strukturę wydatków poniesionych na realizację zadań własnych MOPS w Ełku za 2023 roku ilustruje Tabela Nr 21.

Tabela Nr 21. Struktura wydatków MOPS w 2023 roku – zadania własne.

Wydatki ogółem, w tym:	18 976 608,62 zł	100 %
świadczenia społeczne (rozdział 85214 i 85216)	3 140 150,81 zł	16,55 %

Zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego (koszty pobytu w domach pomocy społecznej)	5 964 441,09 zł	31,43 %
ubezpieczenia zdrowotne	151 308,51 zł	0,80 %
utrzymanie MOPS	6 321 929,40 zł	33,31 %
posilek dla potrzebujących	1 055 194,98 zł	5,56 %
prace społecznie użyteczne	65 124,10 zł	0,34 %
jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	334 234,80 zł	1,76 %
wspieranie rodziny	502 064,55 zł	2,65 %
zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	263 200,09 zł	1,39 %
Pozostała działalność (Klub Senior +, teleopieka, wynagrodzenie kuratora, program Korpus Wsparcia Seniora)	334 393,72 zł	1,76 %
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej- realizacja zadań z udziałem środków z Europejskiego Funduszu Społecznego	115 545,00 zł	0,61 %
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	251 336,91 zł	1,32 %
Ośrodki wsparcia (Dom samotnej matki)	5 947,50	0,03 %
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, rodzinne domy pomocy	250 223,77 zł	1,32 %
Stypendia socjalne dla uczniów	221 513,39 zł	1,17 %

WYDATKI – ZADANIA WŁASNE

Rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
296 465,00	251 336,91	84,78

Środki w ww. rozdziale przeznaczono na:

- bieżące wydatki związane z utrzymaniem budynku przy ul. Kościuszki 27A w Ełku, przekazanego Ośrodkowi w trwały zarząd od 1 kwietnia 2019 r. na potrzeby działalności Ełckiego Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA, w tym na:
 - wypłaty wynagrodzeń wynikających z umów-zleceń zawieranych w celu realizacji zadań na kwotę 37 000,00 zł,
 - zakup energii elektrycznej, ciepłej, wody na kwotę 131 139,86 zł,
 - zakup materiałów na kwotę 2 734,52 zł,
 - zakup usług remontowych i pozostałych, podatek od nieruchomości i opłaty na rzecz budżetów jst. na kwotę 80 462,53 zł.
- Niski wskaźnik wykonania zanotowany w rozdziale 85154 wynika między z oszczędności z zużyciu energii elektrycznej i ciepłej.

Rozdział 85202 – Domy pomocy społecznej

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
6 030 000,00	5 964 441,09	98,91

Osobom, które ze względu na wiek, choroby lub niepełnosprawność wymagały całodobowej opieki osób innych, jakiej nie można było zapewnić w miejscu zamieszkania, gmina była obowiązana sfinansować lub dofinansować koszty pobytu w domu pomocy społecznej. W roku 2023 dokonano opłaty za koszt pobytu 142 osób. Większość osób kierowana do domów pomocy społecznej odbywa się na podstawie postanowienia sądu.

Rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
50 300,00	5 947,50	11,82

W ramach ww. rozdziału ponoszone były koszty pobytu w Domu Samotnej Matki tylko jednej osoby w I kwartale 2023 r. co ma wpływ na niskie wykonanie planu finansowego.

Rozdział 85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
282 701,00	263 200,09	93,10

W ramach zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ełku zapewniał obsługę organizacyjno - techniczną zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz udział swoich przedstawicieli w pracach tego zespołu. Zadanie finansowane jest ze środków własnych gminy. Środki finansowe przeznaczone zostały na funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie m.in. na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla specjalistów prowadzących zajęcia grupowe i indywidualne konsultacje (radca prawny, psychologa, pedagoga, specjalistów ds. przeciwdziałania przemocy) oraz członków zespołu interdyscyplinarnego.

W ramach rozdziału realizowano projekt „SKUTEKZNIE= BEZPIECZNIE W EŁKU” z Programu „Sprawiedliwość”, finansowanego ze środków funduszy norweskich i środków krajowych. Okres realizacji projektu trwa od 01.01.2023 r. do 31.03.2024 r. Całkowita wartość projektu wynosi 282 565,00 zł. W roku 2023 wydatkowano w związku z realizacją zadań kwotę 173 906,19 zł. Głównym celem projektu jest stworzenie warunków sprzyjających uzyskaniu zdolności do funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku rodzinnym wolnym od przemocy, poprzez uzyskanie świadomości w zakresie psychologicznych i społecznych zachowań

przemocowych przez osoby doświadczające i stosujące przemoc. Realizacja działań odbywa się we współpracy z Fundacją Empatio odpowiedzialną za innowacyjne działania wspierające i prewencyjne skierowane do dzieci (muzykoterapia w ramach działań rozwojowych, bajkoterapia w ramach kampanii społecznej).

Rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające świadczenia społeczne

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
157 971,00	151 308,51	95,78

Środki wydatkowane zostały na składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków stałych oraz za osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego lub realizujące kontrakt socjalny. W roku 2023 opłacono składki za 310 osób (2 612 świadczeń) w całości sfinansowano z dotacji wojewody.

Rozdział 85214 – Zasiłki i pomoc w naturze

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
2 017 400,00	1 789 445,99	88,70

W ramach rozdziału wydatkowano:

§ 3110 - Zasiłki i pomoc w naturze

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
1 974 400,00	1 774 889,96	89,90

W ramach powyższego paragrafu realizowana była pomoc celowa w formie pieniężnej na:

- zasiłki celowe (w tym celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego) pomocy udzielono dla 749 osób na kwotę 808 013,39 zł. Ze względu na trudną sytuację materialną osób i rodzin – najczęściej udzielano pomocy na zakup żywności, leków, środków czystości, obuwia, odzieży, pokrycia należności związanych z użytkowaniem lokalu (czynsz, gaz, opał, energia). Pomoc była realizowana w formie pieniężnej. Zadanie finansowane z budżetu gminy.
- zasiłki okresowe – to forma pomocy skierowana do osób bezrobotnych, długotrwale chorych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w związku z ochroną macierzyństwa. Udzielono pomocy dla 389 osób (2 224 świadczeń) na łączną kwotę 966 876,57 zł, w tym 965 592,58 zł z dotacji celowej i 283,99 zł ze środków własnych gminy.

§ 4300 – Zakup usług pozostałych

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
43 000,00	14 556,03	33,85

Powyższe środki przeznaczone zostały na pokrycie kosztów organizacji pogrzebu osób nieubezpieczonych oraz dzieci utraconych. Wydatkowano również środki na pokrycie kosztu pobytu osoby w noclegowni oraz na dofinansowanie pobyty w schronisku osób bezdomnych przebywających w placówkach poza terenem miasta .

Rozdział 85216 – Zasiłki stałe

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
1 397 194,00	1 350 704,82	96,67

Środki w ramach ww. rozdziału zostały wydatkowane na realizację świadczeń z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych dla 224 osób (2 191 świadczeń). W 2023 roku na realizację ww. zadania wydatkowano środki finansowe w wysokości 1 286 896,95 zł dla osób samotnie gospodarujących i w kwocie 63 807,87 zł dla osób pozostających w rodzinie. Zadanie zostało w pełnej wysokości zrealizowane z dotacji Wojewody Warmińsko – Mazurskiego.

Rozdział 85219 – Ośrodki Pomocy Społecznej

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
6 907 414,00	6 321 929,40	91,52

Środki w ramach rozdziału przeznaczono na funkcjonowanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ełku. Na powyższe wydatki w 2023 roku składają się wynagrodzenia osobowe pracowników, nagrody jubileuszowe, odprawy, wynagrodzenia roczne, wynagrodzenia bezosobowe, składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy. Pozostałe środki przeznaczone zostały między innymi na: podnoszenie kwalifikacji pracowników, odpis na ZFŚS, zakup usług zdrowotnych, podróże służbowe, doposażenie w sprzęt biurowy, opłatę bieżących wydatków związanych z eksploatacją budynku tj.: prąd, woda, centralne ogrzewanie, zakup usług ochroniarskich i informatycznych oraz wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń (świadczenia rzeczowe, wynikające z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ekwiwalenty za te świadczenia). Na koniec 2023 roku w ramach rozdziału 85219 było zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ełku 58 pracowników. Otrzymana dotacja została zrealizowana w kwocie 1 318 309,00 zł i stanowiła 20,9 % ogółu zrealizowanych wydatków.

Rozdział 85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
383 748,00	334 234,80	87,10

Wydatki w ww. rozdziale związane były z funkcjonowaniem dwóch lokali przy ul. Kolejowej, przeznaczonych na mieszkania chronione osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu, w codziennym życiu. Ponadto wydatki w tym rozdziale dotyczą funkcjonowania Ośrodka Interwencji Kryzysowej, który został utworzony w Centrum Rewitalizacji Społecznej STAJNIA. Niższe wykonanie planu finansowego w ramach tego zadania spowodowane było faktem korzystania z tej formy pomocy mniejszej liczby osób niż planowano.

Rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
------	-----------	-------------------

272 170,00	250 223,77	91,94
------------	------------	-------

Wydatki w ramach rozdziału 85228 przeznaczono na realizację zadania własnego określonego Programem „Opieka 75+” – edycja 2023 polegającego na organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób w wieku 75 lat i więcej, samotnych jak i w rodzinie. W 2023 roku usługami opiekuńczymi w ramach programu objęto 41 osób, w wymiarze 9 182 godzin. Koszt świadczonych usług finansowany z dotacji celowej w 60 % poniesionych kosztów tj. 220 368,00zł.

Środki wydawkowano również na realizację programu „Rodzinne Domy Pomocy – edycja 2023”. W Ramach zadania finansowano koszt umieszczenia w Rodzinnym Domu Pomocy jednej osoby w okresie od czerwca do grudnia 2023 r. Ogółem wydawkowano na ten cel 29 855,77 zł z czego 13 805,13 zł stanowiły środki z dotacji wojewody.

Rozdział 85230 - Pomoc w zakresie dożywiania

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
1 338 000,00	1 055 194,98	78,86

W rozdziale 85230 środki finansowe przeznaczono na:

- realizację zadania własnego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (Moduł 1- Dla Dzieci i Młodzieży oraz Moduł 2- Dla Osób Dorosłych). Obejmowała ona trzy formy pomocy w zakresie dożywiania: posiłek, świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności. Pomoc była adresowana zarówno do dzieci w przedszkolach, szkołach jak i osób dorosłych. Na ten cel z budżetu Wojewody Warmińsko – Mazurskiego uzyskano dotację w wysokości 840 000,00 zł. Zadanie realizowane było również na zlecenie Gminy Miasta Ełk przez organizację pozarządową.

- Finansowanie posiłku osobom nie spełniającym kryterium otrzymania pomocy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (Moduł 1- Dla Dzieci i Młodzieży oraz Moduł 2- Dla Osób Dorosłych” – ze środków gminy – w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom, które nie spełniały kryteriów otrzymania pomocy w ramach ww. Programu przyznany był posiłek finansowany ze środków gminy – poza Programem. W roku 2023 z tej formy pomocy skorzystało 93 osób.

Rozdział 85295 - Pozostała działalność

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
438 282,00	399 517,82	91,16

Środki finansowe zostały przeznaczone na:

- wydatki związane z organizacją prac społecznie - użytecznych w okresie od 01 marca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. W ramach tej formy aktywizacji osoby bezrobotne wykonywały prace usługowe, porządkowe, gospodarcze, pomoc w szatni i portierni, pomoc w opiece nad chorym w domu. Łącznie wypłacone zostały świadczenia w wysokości 65 124,10 zł.

- na wydatki związane z funkcjonowaniem Klubu Seniora „Senior +”. Łącznie na realizację tego zadania wydawkowano kwotę 299 602,82 zł. Zadanie zostało dofinansowane z środków Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w kwocie 30 600,00 zł. Celem działalności Klubu jest przeciwdziałanie izolacji i marginalizacji osób starszych oraz ich aktywizacja w kierunku podejmowania działań zmierzających do poprawy jakości życia.

- na realizację programu „Korpus Wsparcia Seniora” wydatkowano 28 372,00 zł, z tego z dotacji wojewody 21 624,00 zł. Celem programu było zapewnienie usług wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary oraz poprawy poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Środki wydatkowano między innymi na wypłatę dodatków, na zakup 10 szt opasek bezpieczeństwa oraz usługę dostępu operatora dla ogółem 70 szt opasek bezpieczeństwa.
- zapewnienie posiłku dla 24 dzieci i młodzieży obywateli oraz świadczenie usług opiekuńczych obywatelom Ukrainy w ramach Funduszu Pomocy Ukrainie w związku z konfliktem zbrojnych na terytorium tego państwa, wydatkowano łącznie 6 418,90 zł.

Rozdział 85395 – Pozostała działalność

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
121 774,00	115 545,00	94,88

W związku pomocą obywatelom Ukrainy z powodu konfliktu zbrojnego na terytorium ich państwa w ramach rozdziału zostały wydatkowane środki z Funduszu Pomocy Ukrainie, które przeznaczono na:

1. na wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300,00 zł przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Łącznie w 2023 r wypłacono 330 świadczeń na łączną kwotę 99 000,00 zł, w ramach obsługi zadania wydatkowano 1 980,00 zł, tj. 2 %.
2. zapewnienie bezpłatnej pomocy psychologicznej w wysokości 14 565,00 zł.

Rozdział 85415 – Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
211 250,00	200 298,39	94,82

Wydatki w tym w rozdziale przeznaczono na wypłaty stypendium szkolnego dla 266 uczniów oraz dla 4 uczniów zasiłków szkolnych. Udzielenie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym stanowi zadanie własne gminy, na realizację którego gmina otrzymuje dofinansowanie z budżetu państwa w formie dotacji. W ramach dotacji zrealizowano 160 238,71 zł (tj. 80%).

Rozdział 85495 – Pozostała działalność

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
22 980,00	21 215,00	92,32

Wydatek w tym rozdziale to koszt wypłaty stypendium szkolnego dla 27 uczniów obywateli Ukrainy w całości sfinansowane ze środków Funduszu Pomocy Ukrainy.

Rozdział 85504 - Wspieranie rodziny

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
------	-----------	-------------------

517 678,00	502 064,55	96,98
------------	------------	-------

Środki w rozdziale 85504 przeznaczono na realizację zadań ustawowych w zakresie wspierania rodziny. Opieką asystenta rodziny objęto 106 rodzin. Środki w tym rozdziale w kwocie 474 691,96 zł wykorzystano na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem 6 asystentów rodziny w ramach umowy o pracę. Pozostałe wydatki na kwotę 27 372,59 zł przeznaczono na zakup materiałów i wyposażenia oraz pokrycie pozostałych kosztów związanych z zatrudnieniem tj. na szkolenia, delegacje, badania lekarskie, odpis na FŚS.

DOCHODY – ZADANIA WŁASNE

Rozdział 75814- Różne rozliczenia finansowe – 5 587,31 zł

Środki w ramach powyższego rozdziału, pochodzące z kapitalizacji odsetek bankowych, przekazano na konto Urzędu Miasta Ełku.

Rozdział 85202- Domy pomocy społecznej – 58 090,72 zł

Na konto Urzędu Miasta Ełku w ramach powyższego rozdziału przekazano kwotę 58 090,72 zł z odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej od członków rodziny oraz koszty postępowanie egzekucyjnego.

Rozdział 85214- Zasilki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe – 89 361,08 zł

Na konto Urzędu Miasta Ełku w ramach powyższego rozdziału przekazano kwotę 89 361,08 zł pochodzącą z odpłatności za pobyt w schronisku.

Rozdział 85220-Jedostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – 765,07 zł

Na konto Urzędu Miasta Ełku w ramach powyższego rozdziału przekazano kwotę 765,07 zł pochodzącą z tytułu odpłatności za popyt w mieszkaniu chronionym.

Rozdział 85228- Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – 192 002,06 zł

Środki w tym rozdziale pochodziły z odpłatności za usługi opiekuńcze i zostały przekazane na konto UM Ełk.

Rozdział 85230- Pomoc w zakresie dożywiania – 98 569,41 zł

Powyższe środki pochodziły z odpłatności za obiady zostały przekazane na konto UM Ełk.

Rozdział 85295- Pozostała działalność – 5 176,60 zł

Źródłem dochodów było wynagrodzenie płatnika oraz uzyskane odszkodowanie z ubezpieczenia mienia, zostało przekazane na konto UM Ełk.

ZADANIA ZLECONE

W stosunku do roku 2023 (838 256,28 zł) nastąpił wzrost wysokości wydatków na pomoc społeczną w ramach zadań zleconych o 11,5 %. Strukturę wydatków poniesionych na realizację zadań zleconych MOPS w 2023 roku ilustruje Tabela Nr 22.

Tabela Nr 22. Struktura wydatków MOPS w 2023 roku – zadania zlecone.

Wydatki ogółem, w tym	935 299,50	100%
usługi opiekuńcze	923 048,00	68,69
wynagrodzenie opiekuna prawnego	8 404,00	0,90
inne – koszty wydawania decyzji	3 847,50	0,41

WYDATKI – ZADANIA ZLECONE**Rozdział 85195 - Ochrona Zdrowia**

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
4 157,00	3 847,50 zł	92,55

Powyższe środki zostały przeznaczone na opłaty pocztowe, zakup materiałów biurowych związanych z wydawaniem decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe. W 2023 r. wydano 135 decyzji dla świadczeniobiorców w tym 108 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla świadczeniobiorców.

Rozdział 85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
8 404,00	8 404,00	100,00

W ramach otrzymanej dotacji z budżetu państwa zostało wypłacone wynagrodzenie przyznane dwóm opiekunom przez sąd rodzinny za sprawowanie opieki w kwocie 8 280,00 zł oraz sfinansowano koszty obsługi zadania w wysokości 124,00 zł.

Rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze

Plan	Wykonanie	% wykonania planu
947 400,00	923 048,00	97,43

Wydatki w ramach rozdziału 85228 przeznaczono na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w ramach zadań zleconych. Usługami objęte były osoby ze schorzeniami psychicznymi. Opieką w roku 2023 objęto ogółem 40 osoby dorosłe w wymiarze 20 841 godzin. Koszt świadczonych usług w 2023 roku wyniósł 896 163,00 zł pozostałe wydatki w ramach rozdziału to koszt obsługi zadania w wysokości 26 885,00 zł. Usługi opiekuńcze wykonywane były przez 123 wykwalifikowanych pracowników Ośrodka oraz specjalistów w ramach zawartej umowy na świadczenie usług. Zadanie realizowane było również na zlecenie Gminy Miasta Ełk przez organizację pozarządową.

DOCHODY – ZADANIA ZLECONE

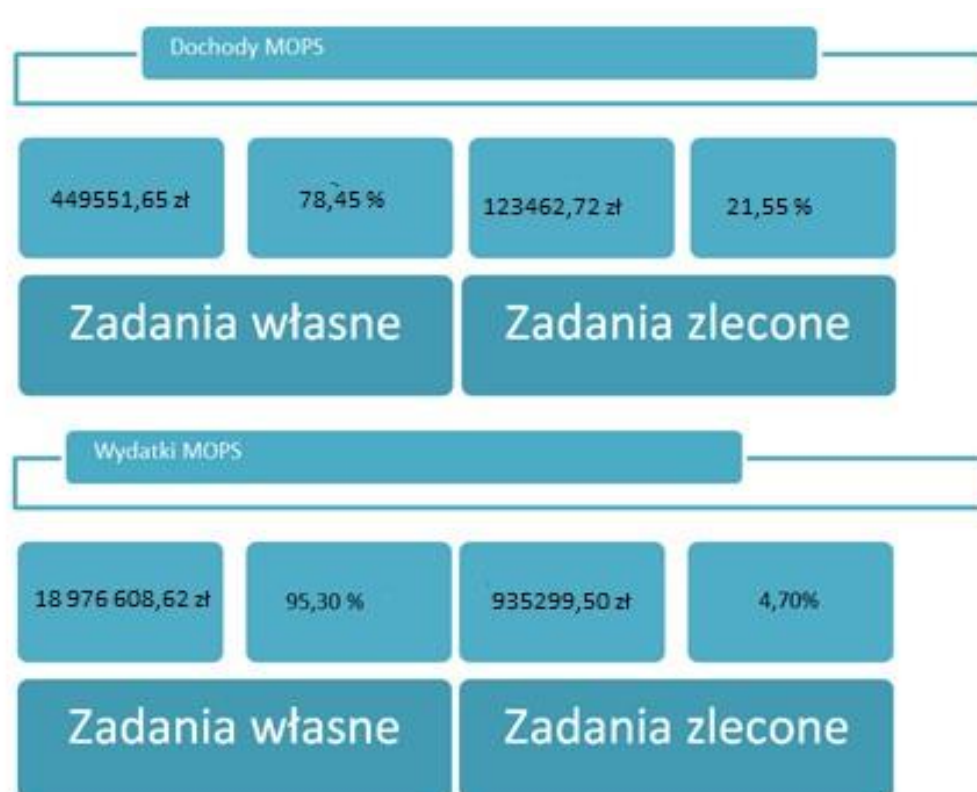
Rozdział 85203 Ośrodki wsparcia - 4 317,68 zł

Dochody z odpłatności za usługi świadczone w ŚDS w Ełku.

Rozdział 85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – 119 145,04 zł

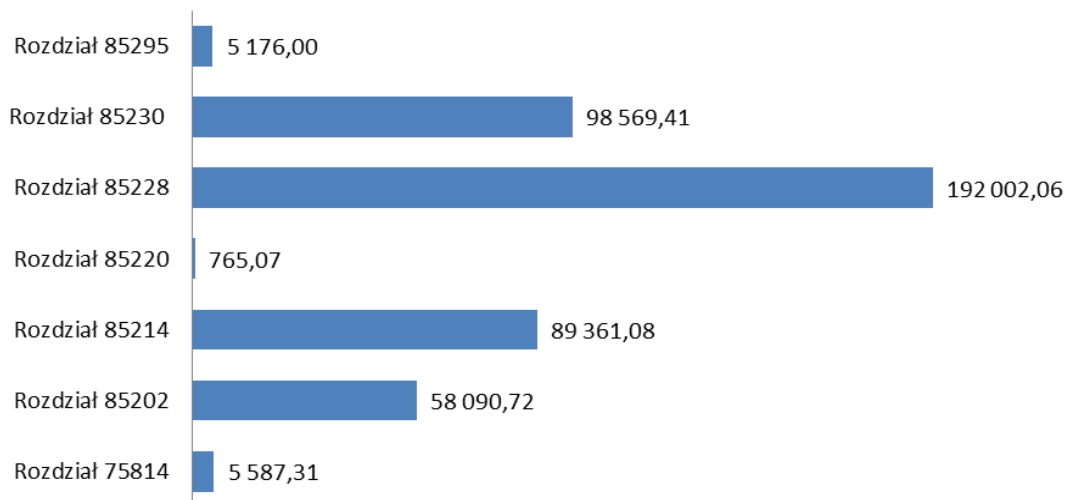
Powyższe środki pochodziły z odpłatności za usługi opiekuńcze.

Wykonanie budżetu MOPS w 2023 roku z podziałem na dochody i wydatki zostało przedstawione na Wykresie Nr 27.

Wykres Nr 27. Wykonanie budżetu MOPS w 2023 roku.

Dochody MOPS w głównej mierze pochodziły z realizacji zadań własnych i stanowiły 78,45 % wszystkich dochodów Ośrodka. Dochody z wykonywania zadań zleconych były o 56,90 mniejsze.

Szczegółową strukturę poszczególnych dochodów przedstawia Wykres Nr 28.

Wykres Nr 28. Struktura dochodów MOPS -zadania własne w 2023 roku.**DOCHODY-ZADANIA WŁASNE [ZŁ]**

Rozdział 75814 – Różne roliczenia fiannsowe

Rozdział 85202 - Domy Pomocy Społecznej

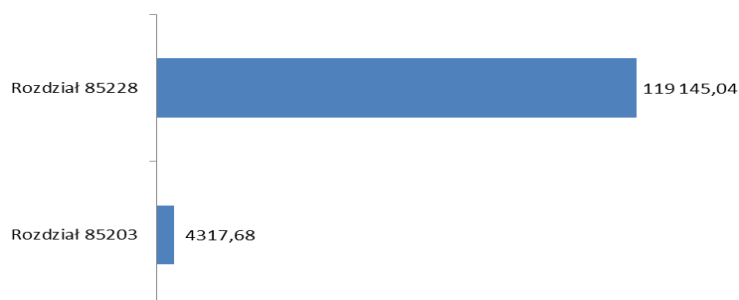
Rozdział 85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne

Rozdział 85220 – Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interewncji kryzyskowej

Rozdział 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Rozdział 85230 - Pomoc w zakresie dożywiania

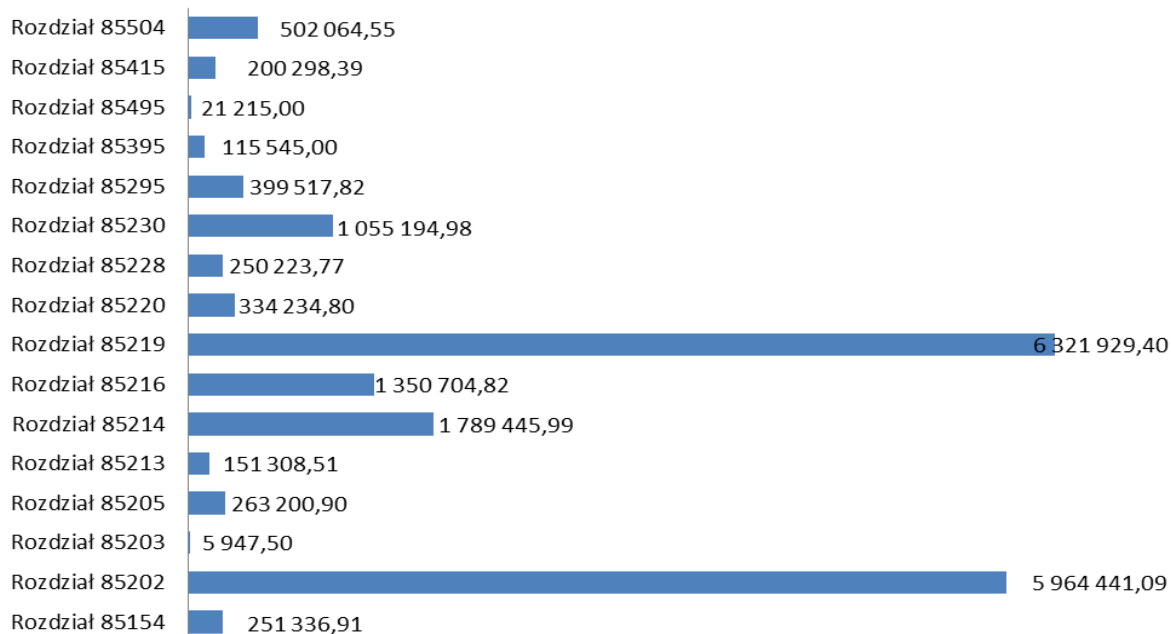
Rozdział 85295 - Pozostała działalność

Wykres Nr 29. Struktura dochodów MOPS-zadania zlecone w 2023 roku.**DOCHODY- ZADANIA ZLECONE [ZŁ]**

Rozdział 85203 Ośrodki Wsparcia

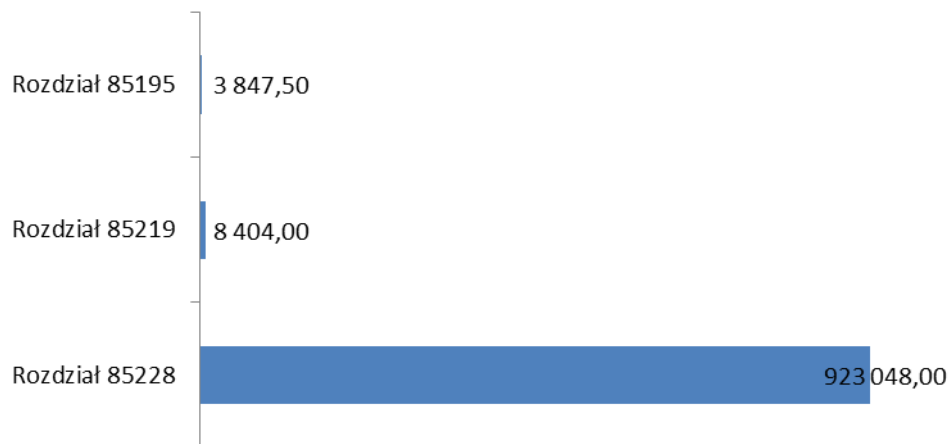
Rozdział 85228 Usługi Opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Wydatki MOPS w głównej mierze pochodziły z realizacji zadań własnych i stanowiły 95,30 % wszystkich wydatków Ośrodka. Wydatki z wykonywania zadań zleconych były o 90,60 % mniejsze. Szczegółowe strukturę poszczególnych wydatków prezentuje wykres Nr 30 i Nr 31.

Wykres Nr 30. Struktura poszczególnych wydatków zadań własnych w roku 2023.**WYDATKI- ZADANIA WŁASNE [ZŁ]**

Rozdział 85495-Pozostała działalność
 Rozdział 85154-Przeciwdziałanie alkoholizmowi
 Rozdział 85202-Domy pomocy społecznej
 Rozdział 85203-Ośrodki wsparcia
 Rozdział 85205-Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
 Rozdział 85213-Składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające świadczenia społeczne
 Rozdział 85214-Zasiłki i pomoc w naturze
 Rozdział 85216-Zasiłki stałe
 Rozdział 85219-Ośrodki Pomocy Społecznej
 Rozdział 85220-Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkanie chronione i ośrodki interwencji kryzysowej
 Rozdział 85228-Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
 Rozdział 85230-Pomoc w zakresie dożywiania
 Rozdział 85295- Pozostała działalność
 Rozdział 85395-Pozostała działalność
 Rozdział 85504-Wspieranie rodziny
 Rozdział 85415-Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

W przypadku wydatków w zakresie zadań własnych największą pulę środków pieniężnych wydatkowano na utrzymanie MOPS, które stanowiły 34,50 % wszystkich wydatków. Wydatki za pobyt w domach pomocy społecznej, były kolejnym wydatkiem i stanowiły 27,00 % wszystkich wydatków. Trzecią pozycję wydatków zajmowały wydatki związane z wypłatą świadczeń społecznych, które wynosiły 17,90 % wszystkich wydatków.

Wykres Nr 31. Struktura poszczególnych wydatków zadań zleconych w roku 2023.**WYDATKI ZADANIA ZLECONE [zł]**

Rozdział 85195-Ochrona zdrowia
 Rozdział 85219-Ośrodki Pomocy Społecznej
 Rozdział 85228-Uслуги opiekuńcze

W obszarze wydatków z zadań zleconych największa pula środków pieniężnych wydatkowana była na usługi opiekuńcze, które stanowiły 98,70 % wszystkich wydatków na zadania zlecone.

X. Współpraca z organizacjami i innymi podmiotami

- Kontynuowano współpracę z Caritas Diecezji Ełckiej, w ramach której realizowano Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 - Podprogram 2021 Plus współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).
- Kontynuowano współpracę z Caritas Diecezji Ełckiej w Ełku oraz stowarzyszeniem MONAR Schroniskiem dla Osób Bezdomnych MARKOT w Ełku, w zakresie udzielenia schronienia osobom bezdomnym z terenu miasta Ełku.
- Kontynuowano współpracę z Centrum Integracji Społecznej w Ełku prowadzonym przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych im. Króla Zygmunta w Augustowie. W ramach porozumienia do CIS kierowano osoby zagrożone wykluczeniem społecznym celem reintegracji i realizacji Indywidualnych Programów Zatrudnienia Socjalnego.
- Kontynuowano współpracę z Centrum Integracji Społecznej „AlterCIS” w Ełku prowadzonym przez Stowarzyszenie „Adelfi”. W ramach porozumienia do CIS kierowano osoby zagrożone wykluczeniem społecznym celem reintegracji i realizacji Indywidualnych Programów Zatrudnienia Socjalnego. Realizacja wspólnego partnerskiego projektu, którego celem była reintegracja społeczna i zawodowa mieszkańców Ełku.
- Kontynuowano współpracę z Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej, prowadzonym przez Stowarzyszenie Adelfi, m.in. współpraca w powiatowym zespole ds. ekonomii społecznej.

- Kontynuowano współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie m.in. wymiany informacji dotyczących osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie, w zakresie wspólnej realizacji programu prac społecznie użytecznych.
- Kontynuowano współpracę z Sądem Rejonowym w Ełku i Zespołami Kuratorskiej Służby Sądowej, m. in. pozyskiwano informacje o funkcjonowaniu rodziny w środowisku, pracowano w Zespole Interdyscyplinarnym.
- Kontynuowano współpracę z Powiatową Komendą Policji w Ełku i Strażą Miejską w Ełku, m.in. wspólne organizowano inicjatyw, w tym szkolenia i wykłady, prowadzono instruktarze, prowadzono wspólne interwencje wymieniano informacje o zagrożeniach i przeprowadzonych interwencjach w środowisku.
- Kontynuowano współpracę z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, m.in. pracowano w Zespole Interdyscyplinarnym, wnioskowano o podjęcie leczenia odwykowego.
- Kontynuowano współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ełku oraz Powiatowym Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Ełku, m.in. pozyskiwano informacje o funkcjonowaniu rodzin w środowisku, pracowano w Zespole Interdyscyplinarnym, wspólnie organizowano przedsięwzięcia i inicjatywy, kierowano rodziców i opiekunów na konsultacje.
- Kontynuowano współpracę z Centralnym Zarządem Służby Więziennej w celu udzielania pomocy osobom opuszczającym zakłady karne.
- Kontynuowano współpracę ze Służbą Graniczną m.in. współpracowano przy realizacji projektów socjalnych, organizowanie zajęć edukacyjnych z zakresu zagrożeń związanych z handlem ludźmi.
- Kontynuowano współpracę celem realizacji praktyk zawodowych w Ośrodku z podmiotami m.in.: Zaoczną Policealną Szkołą Zawodową PASCAL w Ełku, Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, Uniwersytetem Gdańskim, Centrum Integracji Społecznej AlterCIS w Ełku.
- Kontynuowano współpracę z Stowarzyszeniem Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT w Suwałkach celem prowadzenia Okręgowego Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem.
- Kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem Alternatywa na potrzeby realizacji młodzieżowego klubu integracji społecznej..
- Kontynuowano współpracę ze stowarzyszeniem Razem Łatwiej w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych i niepełnosprawnych.
- Kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Trzeciego Wieku oraz grupą nieformalną seniorzy-seniorom.
- Kontynuowano współpracę ze stowarzyszeniem Rozwoju Produktu Lokalnego „Wiatraki Mazur” oraz Fundacją Wspierania Nauki i Biznesu.
- Kontynuowano współpracę w ramach utworzonej Ełckiej Koalicji Współpracy na rzecz wsparcia osób starszych, samotnych. Koalicja była koordynowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w której wolontariusze udzielali pomocy, m.in. robili zakupy oraz dostarczali je pod wskazany adres.
- Ośrodek w roku 2023 łącznie współpracował i realizował zadania z 27 organizacjami pozarządowymi.

XI. Realizacja projektów i programów

W 2023 roku realizowano 7 projektów, które otrzymały dofinansowanie.
W roku 2023 r. MOPS nie realizował projektu z partnerami zagranicznymi.

1) Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej

Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 dofinansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2023 r.

Łączna kwota programu wynosiła **1 027 818,00 zł** (100 % dotacji).

Program zakładał wsparcie pełnoletnich osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Program koordynował MOPS. Usługi asystenta realizowane były we współpracy z organizacją pozarządową (powierzenie realizacji zadania) Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im św. Łazarza w Ełku. Świadczone usługi pozwoliły ograniczyć skutki niepełnosprawności oraz umożliwić aktywność osobom niepełnosprawnym, a także przeciwdziałać dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Programem objęto 100 osób, w tym 5 dzieci do 18 r.ż.

2) Program Opieka Wytchnieniowa Moduł I edycja 2023

Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnienia ” – edycja 2023 dofinansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2023 r.

Łączna kwota programu wynosiła **74 027,52 zł** (100 % dotacji).

Program zakładał zapewnienie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego oraz wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami posiadającymi: orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub innego traktowanego na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Programem objęto 13 osób, w tym 1 dziecko do 18 r.ż.

3) Program rozwoju rodzinnych domów pomocy społecznej - Moduł I - edycja 2023

Program rozwoju rodzinnych domów pomocy społecznej edycja 2023 finansowany przez Ministerstwo Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej

Termin realizacji: styczeń – grudzień 2023 r.

Łączna kwota programu wynosiła **35 400,00 zł**, z czego:

dotacja: 17 700,00 zł

Wkład własny: 17 700,00 zł

Program zakładał wsparcie dofinansowanie kosztów ponoszony w związku z kierowaniem osób wymagających pomocy w formie usług opiekuńczych świadczonych w rodzinnych domach pomocy.

W 2023 r. programem objęto jedną osobę.

4) Projekt Moduł II – Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+” - Klubu „Senior+”

Projekt dofinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 Edycja 2023 Moduł II Moduł II – Zapewnienie funkcjonowania placówki „Senior+” - Klubu „Senior+”

Termin realizacji projektu: styczeń – grudzień 2023 r.

Łączna kwota projektu wynosiła: **66 600,00 zł** z czego:

* **30 600,00 zł** dotacja

* **36 000,00 zł** wkład własny gminy miasta Ełk.

Projekt zakładał zapewnienie wsparcia ełckim seniorom poprzez zwiększenie oferty w zakresie różnorodnych form aktywności w Klubie Senior+.

Zrealizowano zaplanowane działania: zajęcia edukacyjne (biblioterapia, wykłady, pogadanki); terapia zajęciowa; zajęcia usprawniające ruchowo, aktywności ruchowej, kinezyterapii; zajęcia rekreacyjne (organizowanie wyjazdów krajoznawczych, wycieczki piesze po okolicy); organizacja imprez kulturalnych (wyjścia do kina, organizacja koncertów, udostępnianie codziennej prasy); udzielanie wsparcia zachowania więzi rodzinnych - współpraca z rodziną; animacja środowiska lokalnego na rzecz osób starszych. Wsparciem z dotacji objęto 15 miejsc. Klub posiada 20 miejsc. W 2023 r. do klubu systematycznie uczęszczało 26 osób.

5) Program „Opieka 75+” na rok 2023

Program realizowany w ramach Programu Opieka 75+ Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Termin realizacji projektu: 2023 r.

Łączna kwota projektu wynosiła: **367 280 zł** z czego:

* **230 970,00 zł** dotacja

* **136 310,00 zł** wkład własny gminy miasta Ełk

Projekt zakładał realizację usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania na rzecz mieszkańców w wieku powyżej 75 lat.

W ramach programu objęto opieką 37 osób w wieku powyżej 75 lat.

6) Projekt „SKUTECZNIE = BEZPIECZNIE W EŁKU”

realizowany w ramach Funduszu Małych Grantów 2 pn. „Rozwój lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych”

Termin realizacji: 2023-I kwartał 2024 r.

Dofinansowanie ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 -100% wartości całego projektu. **Łączna kwota projektu wynosiła:** 282 565,00 zł. **(100 % dotacji)**

W ramach projektu realizowane są działania m.in.

- zajęcia rozwojowe i wspierające,
- indywidualne konsultacje ze specjalistami (prawnik, psycholog, psycholog dziecięcy, pedagog/logopeda, terapeuta ds. uzależnień w rodzinie, socjoterapeuta dla dzieci i młodzieży),
- szkolenia i wsparcie dla osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy,
- Kampanie społeczne Pomarańczowej i Białej Wstążki.

Partnerem projektu była Fundacja Empatio z siedzibą w Ełku.

7) Program „Korpus Wsparcia Seniora”

Program realizowany mający na celu:

- zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie danej gminy,
- poprawę poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Termin realizacji: 2023 r.

Łączna kwota projektu wynosiła: **28 372,00 zł** z czego:

* **21 624,00 zł** dotacja

* **6 748,00 zł** wkład własny Gminy Miasta Ełk.

Działania realizowano w dwóch modułach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” edycja 2023:

Moduł I - zapewnienie usług wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej w zakresie określonym w programie i wynikających z rozeznaczonych potrzeb

Moduł II - poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”.

Program jest współfinansowany ze środków budżetu państwa.

Realizację Programu koordynował MOPS i ECRS STAJNIA, realizowany był we współpracy z wolontariuszami, w tym wolontariuszy z grupy Seniorzy-Seniorom. Wsparciem objęto 74 seniorów.

Tabela Nr 23. Projekty realizowane w 2023 r.

Tytuł projektu	zakres projektu	okres realizacji	źródło finansowania	wartość projektu	kwota dofinansowania	wkład własny
Program Asystent Osobisty osoby Niepełnosprawnej edycja 2023	Zapewnienie usługi asystenta pełnoletnim osobom niepełnosprawnym, mieszkańcom, mającej na celu pomoc w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym	2023	Fundusz Solidarnościowy	1 048 374,36 zł	1 048 374,36 zł	0
Program Opieka wytchnieniowa Moduł I edycja 2023	Zapewnienie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego. Wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami posiadającymi: orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub innego traktowanego na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.	2023	Fundusz Solidarnościowy	74 027,52 zł	74 027,52 zł	0
Program rozwoju rodzinnych domów pomocy (Moduł I) edycja 2023	Dofinansowanie kosztów ponoszony w związku z kierowaniem osób wymagających pomocy w formie usług opiekuńczych świadczonych w rodzinnych domach pomocy	2023	Dotacja z programu rozwoju rodzinnych domów pomocy edycja 2023 Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	35 400,00 zł	17 700,00 zł	17 700,00 zł
Program Wieloletni „SENIOR+” na lata 2021 – 2025 edycja 2023 Moduł II - zapewnienie funkcjonowania placówki "Senior+" Klub „Senior+”	Realizacja zajęć w Klubie Seniora – aktywizacja mieszkańców, osób powyżej 60 r.ż.	2023	Program Wieloletni Senior+ na lata 2021-2025 Edycja 2023. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	66 600,00 zł	30 600,00 zł	36 000,00 zł
Program Opieka 75+ Edycja 2023	Realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania na rzecz mieszkańców w wieku powyżej 75 lat	2023	Program Opieka 75+ Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na 2023	367 280,00 zł	230 970,00 zł	136 310,00 zł
„SKUTEKZNIE = BEZPIECZNIE W EŁKU”	Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie m.in. organizacja kampanii społecznych, poradnictwo specjalistyczne, szkolenia i warsztaty dla osób zjawiających się w rodzinach doświadczających przemocy lub zagrożonych przemocą	2023 -2024	środki Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014 – 2021 w ramach Programu „Sprawiedliwość	282 565,00 zł	282 565,00 zł	0
Program „Korpus Wsparcia Seniora” w roku 2023 Moduł I Moduł II	Organizacja i realizacja w szczególności dostarczenia zakupów w formie artykułów spożywczych, środków higieny osobistej dla osób w wieku 65 lat i więcej oraz realizacja usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”	2023	Program „Korpus Wsparcia Seniora” na rok 2023	28 372,00 zł	21 627,00 zł	6 748,00 zł

XII. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2024

Niniejsze sprawozdanie MOPS za rok 2023 i przedstawione w nim dane umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań.

Dokonana analiza lokalnej sytuacji społeczno-gospodarczej i demograficznej, a także wymiar wyzwań społecznych, stanowi podstawę do sformułowania poniższych potrzeb:

1. Konieczność zwiększania nakładów finansowych na usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, wynikające ze wzrostu kosztów realizacji tych form wsparcia.
2. Realizacja działań zmierzających do zapewnienia opieki zdrowotnej osobom starszym i niepełnosprawnym, niesamodzielnym, m.in. poprzez zapewnienie miejsc w zakładach opiekuńczo-leczniczych oraz zakładach pielęgnacyjno – opiekuńczych.
3. Wdrażanie programów na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami (starszych i niesamodzielnymi, niepełnosprawnymi), związanych z utrzymaniem samodzielności i aktywności, a także z wykorzystaniem ich potencjału życiowego.
4. Realizacja środowiskowych form aktywizacji i pomocy osobom starszym, niesamodzielnym, zależnym i niepełnosprawnym poprzez kontynuowanie realizacji systemu teleopieki oraz wdrażanie pomocy sąsiedzkiej, realizacji wsparcia w postaci asystenta osoby z niepełnosprawnością i opieki wytchnieniowej.
5. Konieczność zwiększenia środków finansowych na zapewnienie pomocy osobom starszym, niesamodzielnym i niepełnosprawnym poprzez zapewnienie miejsc pobytu w placówkach całodobowego pobytu m.in. w domach pomocy społecznej, w związku z dynamicznie rosnącymi kosztami pobytu w domu pomocy społecznej, co znacząco wpływa na zwiększenie wydatków gminy na ten cel.
6. Rozwój form wsparcia w zakresie opieki dzieciom do lat 3 oraz różnorodnych form opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym.
7. Rozwój usług społecznych na rzecz różnych grup społecznych, narażonych na ubóstwo i wykluczenie społeczne, dostosowanych do zmieniających się potrzeb z zastosowaniem różnorodnych i innowacyjnych metod, technik oraz narzędzi pracy.
8. Wzrost nakładów finansowych na pomoc osób i rodzin wymagających wsparcia, w tym materialnego, w wyniku pogorszenia ich sytuacji socjalno – bytowej oraz zdrowotnej, w związku z sytuacją społeczno-gospodarczą, m.in. spowodowaną trwającym konfliktem zbrojnym na Ukrainie, rosnącymi wydatkami związanymi z wysokimi cenami towarów i usług (opłat, żywności).
9. Aktywizacja mieszkańców poprzez reintegrację społeczno - zawodową, osób bezrobotnych i pozostających bez pracy, a także cudzoziemców, m.in. obywateli Ukrainy, którzy przebywają w mieście w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium ich kraju.
10. Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego świadczonego osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.
11. Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, m.in. poprzez pomoc i wsparcie asystentów rodziny.
12. Doskonalenie kadry Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, m.in. poprzez zapewnienie superwizji pracownikom socjalnym i asystentom rodziny, organizowanie tematycznych szkoleń i warsztatów.
13. Zapewnienie wymaganej liczby asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych zgodnie z wymaganiami ustawowymi.
14. Zapewnienie odpowiedniego poziomu wynagradzania, uwzględniając wielkość ponoszonych wydatków na świadczenie usług na odpowiednim poziomie przez osoby o odpowiednich

kwalifikacjach i doświadczeniu, w tym opiekunów, pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

15. Rozwój infrastruktury społecznej w zakresie placówek dla osób zagrożonych bezdomnością, wynikający ze standaryzacji zgodnie z rozporządzeniem w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni, a także mieszkań treningowych i wspomaganych. Konieczność zapewnienia pobytu w placówkach każdego stopnia tj. noclegowni, ogrzewalni, schroniska, schroniska z usługami opiekuńczymi.
16. Konieczność podejmowania działań profilaktycznych, psychoedukacyjnych w szczególności skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z trudnościami i problemami społecznymi, w tym trudnościami m.in. w związku kryzysem psychicznym.
17. Wzrost zapotrzebowania w zakresie rehabilitacji społecznej osób długotrwale chorych i niepełnosprawnych.
18. Rozwój usług społecznych, szczególnie dla osób niesamodzielnych, chorych psychicznie i z zaburzeniami psychicznymi czy będących w kryzysie psychicznym.
19. Konieczność podejmowania zintegrowanych, interdyscyplinarnych działań mających na celu skuteczne, profesjonalne, kompleksowe i wieloaspektowe wspieranie osób doświadczających przemocy, szczególnie w aspekcie „zamknięcia” w środowisku rodzinnym, spowodowane m.in. epidemią.

Wnioski i rekomendacje:

Zachodzące zmiany jakie obserwowane są w życiu społecznym, i ich rozmiary są kluczowe dla rozwoju lokalnej polityki społecznej i stanowią wyzwanie dla lokalnych parterów społecznych na terenie miasta.

Widoczne społeczne, ekonomiczne oraz psychiczne skutki zachodzących zmian i sytuacji społeczno – gospodarczej są odczuwalne długotrwale. W zakresie polityki społecznej są one szczególnym wyzwaniem, wobec pojawiania się przez długi czas takich wyzwań.

Istotną kwestią jest zaangażowanie różnych podmiotów, instytucji oraz organizacji pozarządowych w działania wobec pojawiających się kryzysów i ich skutków.

Analiza istniejących problemów i potrzeb wskazuje, że powodzenie realizacji określonych zadań w znacznej mierze zależy od decyzji podejmowanych na szczeblu samorządowym oraz centralnym.

Wymiar istniejących problemów społecznych ukazuje potrzebę zwiększania systematycznie nakładów i środków finansowych na realizację zadań w zakresie polityki społecznej m.in. obszarze pomocy społecznej, wspierania rodziny oraz przeciwdziałania przemocy.

W świetle analizy przeprowadzonej w ramach Oceny Zasobów Pomocy Społecznej rekomendowane są najpilniejsze kierunki działań m.in:

- wzmocnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi utrzymanie i poszerzenie zakresu powierzenia zadań w obszarze polityki społecznej;
- poszerzanie działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej – osób pozostających bez pracy, marginalizowanych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz obywateli Ukrainy, którzy przebywają w Ełku w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium ich kraju;
- rozwój działań służących wspieraniu rodzin niewydolnych opiekuńczo – wychowawczo;
- konieczność zapewnienia właściwej i bezpiecznej opieki oraz stworzenia odpowiednich warunków do funkcjonowania coraz większej liczby osób w podeszłym wieku, osób niesamodzielnych poprzez rozwój środowiskowego systemu wsparcia osób starszych, niesamodzielnych, chorych i niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania;
- konieczność zapewnienia opieki i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi oraz ich opiekunów;

- konieczność podejmowania różnorodnych działań wzmacniających rodziny i osoby, w tym dzieci i młodzież dotknięte kryzysami psychicznymi;
- konieczność podejmowania działań interdyscyplinarnych na rzecz profesjonalnej pomocy, a w szczególności osobom dotkniętym przemocą domową i będących w kryzysie;
- systematyczna weryfikacja potrzeb materialnych, socjalno-bytowych i zdrowotnych mieszkańców zagrożonych sytuacją kryzysową i na bieżąco podejmowanie stosownych działań, aby zachować ciągłość wsparcia dla najbardziej potrzebujących;
- ze względu na trudną sytuację społeczno - gospodarczą, a także wzrost zapotrzebowania na o pomoc finansową na podstawowe środki niezbędne do życia, ze względu na trudną sytuację materialną, przewiduje się, konieczność zwiększania środków finansowych na świadczenia z pomocy społecznej.